

RAVIHEVOSKASVATUS SUOMESSA

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö
Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Mustiala, työn hyväksymispäivä

Soila Lehmusvaara

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Paikkakunta

Työn nimi Ravihevost kasvat us Suomessa

Tekijä Soila Lehmusvaara

Ohjaava opettaja Terhi Thuneberg

Hyväksytty _____ . _____ . 20 _____

Hyväksyjä

MUSTIALA
Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Hevostalouden suuntautumisvaihtoehto

Tekijä	Soila Lehmusvaara	Vuosi 2011
Työn nimi	Ravihevoskasvatus Suomessa	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Suomen Hippos ry, joka on hevoskasvatuksen ja raviurheilun keskusjärjestö. Toimeksiantajan tavoitteena oli selvittää suomalaisen ravihevoskasvatuksen nykytilaa, kasvattajien motiiveja ja tulevaisuudennäkymiä. Selvitystä varten ravihevosten kasvattajille tehtiin kysely. Vastaavaa kyselyä kasvattajille ei ole aiemmin toteutettu Suomessa.

Kysely postitettiin yli kolmen sadan kasvattajan otannalle, joiden yhteystiedot oli poimittu Suomen Hippoksen rekisteristä. Vastausprosentin jäätyä alhaisemmaksi kuin toimeksiantajalla oli tavoitteena, avattiin kysely kaikille avoimena Internetissä. Kaiken kaikkiaan vastauksia saatiin lopulta yli viisisataa.

Kasvattajajoukko on melko iäkästä ja ikääntyminen onkin suurin syy kasvatustoiminnan lopettamiseen. Nuorempi ikäluokka on huolissaan kasvatustoiminnan taloudellisesta kannattamattomuudesta. Kustannukset ovat nousseet, mutta kasvatuksen tuotteen eli varsojen kysyntä sekä myyntihinta ovat laskeneet. Kasvattajat pitävätkin erilaisia tukia toiminnan kannalta erittäin tärkeitä ja toivovat niiden kehittämistä.

Naapurimaassamme Ruotsissa on vastaavia kasvattajakyselyitä tehty jo useiden vuosien ajan. Vertailtaessa Suomen ravihevoskasvatuksen tilannetta Ruotsin tilanteeseen on kasvatustoiminnassa havaittavissa paljon yhtäläisyyksiä. Kuten Suomessa, on Ruotsinkin ravihevoskasvatus pääasiassa muutaman siitostamman omistavien pienkasvattajien varassa. Kasvattajien ikääntyminen sekä kasvatustoiminnan kannattavuus ovat nousseet esille Ruotsinkin tutkimuksissa.

Avainsanat hevonen, hevoskasvatus, raviurheilu

Sivut 30 s. + liitteet 9 s.

Mustiala
Degree Programme in Agricultural and Rural Industries
Equine option

Author	Soila Lehmusvaara	Year 2011
Subject of Bachelor's thesis	Trotter Breeding in Finland	

ABSTRACT

This thesis was made in cooperation with the Finnish Trotting and Breeding Association Suomen Hippos. The target was to define the present situation in trotter breeding and also the motives and the prospects of the breeders. To find those out an enquiry was made. Such enquiry has never been made in Finland before.

The enquiry was posted to over three hundred breeders who were randomly picked up from the database of Suomen Hippos. Because the response rate was below the target, the enquiry was opened on the internet for all people. In total over five hundred answers were received.

The breeders are fairly old and ageing is the most common reason to give up breeding. Young breeders are worried about the economical issues. Costs have risen but the selling of the foals has got more difficult and the prices paid are fairly low. Breeders consider financial support very important and wish those to be developed.

In our neighboring country Sweden this kind of enquiry has been made several times. In comparison there are a lot of similarities between the trotter breeding in Finland and in Sweden. In Finland as well as in Sweden most of the breeders have only a few broodmares. Ageing and financial issues have come up also in Swedish research.

Keywords horse, horse breeding, harness racing

Pages 30 p. + appendices 9 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	SUOMALAINEN RAVIHEVOSKASVATUS.....	1
3	KASVATTAJAKYSELY	2
3.1	Kyselyn tavoite	2
3.2	Menetelmän valinta.....	2
3.3	Kyselyn ensimmäinen vaihe.....	3
3.3.1	Ensimmäisen vaiheen palautuneet kyselyt.....	3
3.4	Kyselyn toinen vaihe.....	4
3.4.1	Toisessa vaiheessa vastanneet kasvattajat.....	4
4	KASVATTAJIEN TAUSTATIEDOT	4
4.1	Ikä- ja sukupuolijakauma	4
4.2	Kasvattajien koulutustausta	6
4.3	Kuinka kauan hevosia on kasvatettu.....	6
4.4	Kasvatettavat hevoset, niiden määrä ja asuminen	6
4.5	Vastaajien profiili.....	8
5	KASVATUKSEN MOTIIVIT.....	8
5.1	Kasvatukseen vaikuttavat tekijät	8
5.2	Kasvatuksen kiinnostavuuden lisääminen.....	9
6	ASIAKKAAT	10
6.1	Kasvattien päätyminen valmennukseen	10
6.2	Ostajan tunteminen	11
7	PALKKIOT JA TUET	11
7.1	Työ- ja elinkeinokeskuksen tuet	12
7.2	EU-tuet	12
7.3	Tukien merkitys	13
8	KASVATTAJAPALKKIOJÄRJESTELMÄ	14
8.1	Kasvattajapalkkion määräytyminen.....	15
8.2	Kasvattajapalkkiojärjestelmän kehittäminen.....	15
9	TUKI- JA NEUVONTAPALVELUT.....	16
9.1	Kasvatustoiminnassa käytetyt neuvontapalvelut ja niiden kehittämistarpeet ...	16
9.2	Hevosjalostusliittojen palvelut ja niiden kehittämistarpeet.....	16
9.3	Eläinlääkäripalvelut ja niiden kehittämistarpeet.....	17
10	VARSOJEN MYYNTI	18
10.1	Myyntikanavat	18
10.2	Myynti-ikä	18
10.3	Ravikilpailutoiminnan vaikutus varsojen myynti-ikään	20
10.3.1	Opetus- ja koelähtöjärjestelmä	20
10.3.2	Aloittelevien hevosten kilpailusarjat	20

10.4 Varsojen kysynnän muutokset.....	21
10.4.1 Muutoksiin vaikuttavat tekijät.....	22
11 KASVATUSTOIMINNAN JATKUVUUS	22
11.1 Jatkaminen.....	22
11.2 Lopettamisen syyt.....	23
12 KASVATTAJIEN KOMMENTTEJA	24
12.1 Ajatuksia kotimaisesta kasvatustoiminnasta	24
12.2 Muuta kommentoitavaa.....	25
13 RAVIHEVOSKASVATUKSEN VERTAILUA SUOMEN JA RUOTSIN VÄLILLÄ 25	
13.1 Suomen ja Ruotsin ravikilpailutoiminnan eroja	25
13.2 Ruotsin ravihevoskasvatuksen tilanne	26
13.3 Kasvattajien ikä- ja sukupuolijakauma	26
13.4 Hevoset.....	27
13.5 Kuinka kauan hevosia on kasvatettu.....	28
13.6 Kasvatustoiminnan tulevaisuus	28
14 JOHTOPÄÄTÖKSET.....	29
LÄHTEET	31
Liite 1 Kasvattajakyselyn saatekirje	
Liite 2 Kasvattajakysely	

1 JOHDANTO

Kasvatustoiminta on perustana hevostaloudelle, jonka yksi osa-alue on ravikilpailutoiminta. Ilman ravihevosten kasvattajia olisi kilpailutoiminta mahdotonta.

Vuosien saatossa on hevosen kasvatustoiminta muuttanut muotoaan. Ennen hevosia kasvatettiin työhevosiksi palvelemaan maataloutta, kun nykyään hevoset toimivat pääasiassa virkistystoiminnan välineinä esimerkiksi ravikilpailuissa. Teollistumisen myötä hevosten määrä ja sen myötä kasvatustekniikka kokivat romahduksen 1960-luvulla. Erilaisilla tukitoimilla, kuten ulkomaantuonnin rajoittamisella ja kasvattajapalkintojen maksamisella, on pyritty tukemaan ja säilyttämään kotimainen kasvatustekniikka.

Jotta kotimainen kasvatustoiminta jatkuisi ja menestyisi myös tulevaisuudessa, on tärkeää tuntea taustat eli itse kasvattajat toiminnan takana. Suomessa ei ole aiemmin tehty tutkimusta siitä, mikä kasvattajia motivoi kasvatustyöhön ja millaisena he kokevat toimintansa edellytykset ja tulevaisuuden. Tuntamalla kasvatustoiminnan taustatekijöitä osataan tarvittaessa ohjata tukitoimia ja tehdä linjauksia vahvistamaan kotimaista kasvatustekniikka ja sen säilymistä.

Tämä opinnäytetyö keskittyy pääasiassa ravihevosten kasvattajille suunnattuun kyselytutkimukseen ja sen vastausten analysointiin. Kyselyn avulla pyritään selvittämään motiiveja kasvatustoiminnan taustalla, kartoittamaan kasvattajien toimintaympäristöä sekä perehtymään toiminnan jatkuvuuteen vaikuttaviin tekijöihin. Vastaavaa kyselyä kasvattajille ei ole aiemmin tehty, joten työn tavoitteena on myös selvittää kasvattajien profiilia.

Suomea lähimpänä Euroopan suurista ravimaista on Ruotsi. Vastaavaa tutkimusta kasvatustoiminnasta siellä on tehty ruotsalaisten jalostusjärjestöjen toimesta useita kertoja ja tutkimustuloksia hyödynnetään pohdittaessa kasvatustoimintaan liittyviä linjauksia. Läheisenä naapurimaana Ruotsi on vaikuttanut paljon suomalaiseen raviurheiluun. Ruotsi on merkittävin ravihevosten tuontimaa. Hevosia tuodaan tänne niin kilpailu- kuin siitotarkoituksessakin. Suomeen on haettu monesti mallia Ruotsista erilaisissa raviurheilua ja jalostustoimintaa koskevissa kysymyksissä. Tutkimalla ja vertailemalla Suomen ja Ruotsin ravihevostuskasvatustekniikka tilannetta toisiinsa, voidaan saada viitteitä siitä, mihin suuntaan oma toimintamme on mahdollisesti menossa ja mikä meillä toimii naapurimaata paremmin.

2 SUOMALAINEN RAVIHEVOSKASVATUS

Ravihevosten kasvatustekniikka on kiinteästi yhteydessä ravikilpailutoimintaan, sillä ravikilpailutulokset ovat tärkeä osa hevosen jalostusarvostelua. Kilpa-ajoja on järjestetty Suomessa jo vuodesta 1817 lähtien. Valtio ryhtyi tukemaan kilpa-ajoja vuonna 1865. Valtion tavoitteet olivat enemmän jalostuksessa kuin urheilussa. Sekarotuiset hevoset suljettiin pois jalostuksesta ja valtion kilpa-ajoista vuonna 1907, jolloin perustettiin suomenhevosten kantakirja. (Suomen Hippos ry 2007.)

Vuonna 1959 ravikilpailutoiminnasta vastannut Suomen Ravirengas antoi lämminverisille ravihevosille kilpailuoikeuden Suomessa. Alkuun lämminverisiä tuotiin Suomeen pääasiassa Neuvostoliitosta. Hevosia on alusta alkaen tuotu runsaasti myös Ruotsista ja 1970-luvulta alkaen muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta vähintään puolet Suomeen tuoduista lämminverisistä ravihevosista on tuotu Ruotsista. (Suomen Hippos ry 2007; Suomen Hippos ry 2011e.) Lämminveristen saatua kilpailuoikeuden sekä maatalouden koneellistumisen myötä työhevosten jäätyä tarpeettomiksi avattiin suomenhevoisten juoksijakantakirja vuonna 1965 (Pesonen, H. 2007, 160).

Vuonna 2010 Suomessa oli 74 300 hevosta, joista 27 % oli suomenhevosia ja 35 % lämminverisiä ravihevosia (Suomen Hippos ry 2011a). Suomenhevosia on syntynyt vuosittain 2000-luvun ajan noin 1300–1400. Lämminverisiä ravihevosia syntyy hieman enemmän. 2000-luvulla syntyneiden määrä on ollut noin 1600–1800 vuodessa. (Suomen Hippos ry 2011d.) Verrattuna ratsuhevoisten ja ponien kasvatukseen on ravihevosten kasvatusta huomattavasti suurempaa. Viime vuosina Suomessa on syntynyt noin 600 ratsuvarsoa ja noin 400 ponia vuodessa. Vuonna 2010 syntyneistä varsoista 75 % oli suomenhevosia ja lämminverisiä ravihevosia. (Suomen Hippos ry 2011b.)

3 KASVATTAJAKYSELY

3.1 Kyselyn tavoite

Opinnäytetyötä varten tehtiin kysely suomalaisille ravihevostekasvattajille. Kohderyhmään kuuluivat sekä suomenhevostekasvattajien että lämminveristen ravihevosten kasvattajat. Kysely laadittiin toimeksiantajan Suomen Hippos ry:n toiveiden ja tarpeiden pohjalta.

Kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa suomalaista ravihevostekasvatusta, kasvattajien toiveita ja tavoitteita. Kasvattajien motiivien tunteminen on tärkeää, jotta tulevaisuudessa osataan ajoissa ennakoita kotimaisen kasvatuksen hiipumista. Taustatekijöiden tuntemuksella osataan ohjata tukitoimia oikeisiin kohteisiin.

3.2 Menetelmän valinta

Kysely päätettiin tehdä kirjallisena kyselynä. Otannan haluttiin olevan melko suuri, jotta se kattaisi mahdollisimman laajan ja edustavan joukon ravihevostekasvattajia. Puhelinkysely ei tässä tapauksessa tullut kyseeseen, sillä se olisi ollut liian aikaa vievä toteuttaa. Lisäksi kirjallisessa kyselyssä vastaaja voi paneutua kysymyksiin rauhassa.

Jo alun perin päätettiin, että kyselyyn olisi mahdollista myös vastata Internetissä. Kyselyä ei haluttu tehdä kokonaan sähköisesti, sillä pelkän sähköisen kyselyn oletettiin karsivan osan vastaajista. Lähinnä vastaamatta

olisivat jättäneet vanhemmat ihmiset, joille tietotekniikan käyttö ei ole yhtä tuttua kuin nuorille. Ennakkoon tiedettiin, että iso osa kasvattajista on keski-ikäisiä ja vanhempia.

3.3 Kyselyn ensimmäinen vaihe

Kyselyn ensimmäisessä vaiheessa tutkimuslomake postitettiin kasvattajille saatekirjeen, vastauskuoren sekä arvontalipukkeen kanssa (Liite 1; Liite 2). Kohderyhmäksi haluttiin aktiivisia kasvattajia niin pien- kuin suurkasvattajien puolelta. Tämän vuoksi Suomen Hippoksen tietokannasta poimittiin 137 kasvattajaa, jotka ovat vuosien 2005–2008 aikana astuttaneet joka vuosi vähintään yhden tamman sekä 200 kasvattajaa, jotka ovat samana aikana astuttaneet yhteensä vähintään kahdeksan tammaa. Suomenhevosten osalta hakuehtona käytettiin oriin kantakirjaussuuntaa eli astutukseen käytetyn oriin tuli olla kantakirjattu juoksijasuunnalle. Näin pyrittiin välttämään kyselyn postittamista kasvattajille, jotka eivät kasvata ravihevosiä. Hakuehtojen tuloksista valittiin kasvattajat sattumanvaraisesti.

Tietokannasta saaduista kasvattajien osoitetiedoista pyrittiin poistamaan sellaiset kasvattajat, jotka löytyivät useamman kerran. Sama kasvattaja saattaa kasvattaa hevosia esimerkiksi omalla nimellään, yrityksen nimellä ja Suomen Hippokseen rekisteröidyllä peitenimellä. Samalle henkilölle ei ole tarpeen lähettää useampaa kyselyä, joten päällekkäisyydet poistettiin, mikäli sellaisia havaittiin. Yhteensä kyselyitä lähetettiin 337 kasvattajalle.

Kyselyt postitettiin 9.7.2009 ja vastaukset pyydettiin palauttamaan 24.7.2009 mennessä. Kyselylomakkeen postittamisen lisäksi kasvattajilla oli mahdollisuus vastata kyselyyn Internetissä. Saatekirjeessä oli kerrottu Internet-osoite, josta kysely löytyi. Koska sähköisen kyselyn osoite sisälsi paljon erikoismerkkejä ja oli vaikeasti luettavissa, oli saatekirjeessä myös kerrottu, että halutessaan vastaaja voi ottaa yhteyttä sähköpostitse ja saada linkin kyselyyn. Sekä postitettu että Internet-kysely olivat sisällöltään samanlaiset ja molempiin vastattiin nimettöminä. Kysely avattiin Internetissä 10.7.2009 aamulla ennen kuin kysely on saapunut postitse kasvattajille. Kysely suljettiin 24.7.2009.

3.3.1 Ensimmäisen vaiheen palautuneet kyselyt

Tavoitteeksi oli määritelty noin 150 palautunutta kyselyä eli noin 50 %. Tästä määrästä olisi saanut riittävän kattavan otannan tutkimusta varten. Ensimmäisessä vaiheessa kyselyitä palautui yhteensä vain 94 kappaletta eli 27,9 %. Vain kolme vastaajaa oli käyttänyt vastausmahdollisuutta Internetissä.

Alhaiseen vastausmäärään vaikutti todennäköisesti ajankohta, jolloin kysely postitettiin. Kesä on kasvattajilla kiireisintä aikaa varsomisten ja astutusten vuoksi. Lisäksi heinäkuu on yleistä loma-aikaa, mikä on mahdollisesti myös vaikuttanut vähäiseen vastausmäärään. Toisaalta oli ajateltu, että heinäkuussa kaikkein kiireisin ajankohta varsomisten osalta on jo ohitettu ja kasvattajilla on motivaatiota vastata ajankohtaiseen kyselyyn.

3.4 Kyselyn toinen vaihe

Koska postitettujen kyselyiden vastausprosentti jäi toimeksiantajan mielestä liian alhaiseksi, päätettiin sama kysely avata kaikille avoimena Internetissä. Kysely avattiin 11.9.2009 ja pidettiin avoimena 27.9.2009 saakka. Lyhyt saate ja linkki kyselyyn laitettiin Suomen Hippos ry:n etusivulle ajankohtaista-otsikon alle. Lisäksi kysely linkitettiin saman päivän tai seuraavan viikon aikana Hevosjalostusliittojen, Suomen Ravihevoskasvattajat ry:n, Suomen Hevosnomistajien Keskusliitto ry:n, Suomenhevosliitto ry:n ja Hevosalan osaamiskeskus Hippoliksien Internet-sivuille.

3.4.1 Toisessa vaiheessa vastanneet kasvattajat

Internetissä julkaistun kyselyn vastaajamäärä oli 415. Internet-vastausten ansiosta toimeksiantajan tavoittelema vastausten määrä jopa ylittyi.

Kysely oli avattu kaiken kaikkiaan 769 kertaa. Mielenkiintoa aihetta kohtaan löytyi siis runsaasti. Suurin osa vastaamatta jättäneistä avajista on mahdollisesti sellaisia, joita aihe kiinnostaa, mutta he eivät itse kuitenkaan kasvata ravihevosiä.

4 KASVATTAJIEN TAUSTATIEDOT

4.1 Ikä- ja sukupuolijakauma

Ensimmäisen vaiheen vastaajista 45 % oli naisia ja 55 % miehiä. Kasvattajien ikä jakautui annettujen vaihtoehtojen suhteen taulukon 1 mukaisesti.

Taulukko 1 Ensimmäisessä vaiheessa vastanneiden kasvattajien ikäjakauma

	Nainen		Mies		Yhteensä	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Alle 25 vuotta	2	4,8	0	0,0	2	2,1
25–39 vuotta	18	42,9	7	13,5	25	26,6
40–59 vuotta	19	45,2	21	40,4	40	42,6
60 vuotta tai yli	3	7,1	24	46,2	27	28,7
Yhteensä	42	100,0	52	100,0	94	100,0

Suurin yksittäinen vastaajaryhmä koostui 60-vuotiaista tai sitä vanhemmista miehistä. Heidän osuutensa kaikista ensimmäisen vaiheen vastaajista oli 26 %. Vastaavan ikäisiä naisia oli kaikista vastanneista vain 3 %. Suurin osa vastaajista (71 %) oli 40-vuotiaita tai vanhempia.

Toisen vaiheen vastaajista naisia oli 65 % ja miehiä 36 %. Kyselyyn vastanneiden naisten osuus toisessa vaiheessa kasvoi parikymmentä prosenttiyksikköä. Kasvattajien ikäjakauma on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2 Toisessa vaiheessa vastanneiden kasvattajien ikäjakauma

	Nainen		Mies		Yhteensä	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Alle 25 vuotta	22	8,5	5	3,5	27	6,5
25–39 vuotta	141	54,2	36	25,2	177	42,7
40–59 vuotta	88	33,8	80	56,0	168	40,5
60 vuotta tai yli	9	3,5	22	15,8	31	7,5
Tyhjä					12	2,9
Yhteensä	260	100,0	143	100,0	415	100,0

Internet-vastaajissa oli ensimmäiseen vaiheeseen verrattuna huomattavan paljon enemmän naisia. Lisäksi vastaajat olivat kaiken kaikkiaan nuorempia. Ensimmäisen vaiheen vastaajista suurin osa eli 43 % oli 40–59-vuotiaita, kun toisen vaiheen vastaajista yhtä suuri joukko koostui 25–39-vuotiaista kasvattajista. 40–59-vuotiaita oli kuitenkin vain pari prosenttiyksikköä vähemmän. Yli 60-vuotiaiden kasvattajien määrä oli toisen vaiheen vastaajissa pudonnut huomattavasti. Tähän vaikuttaa Internetin käyttö, joka on vanhemmalle sukupolvelle vieraampaa kuin nuorille. Alle 25-vuotiaiden kasvattajien osuus oli hieman noussut Internet-kyselyyn vastanneissa. 40-vuotiaita tai sitä vanhempia oli 48 % eli 23 prosenttiyksikköä vähemmän kuin ensimmäisen vastaajissa.

Kaikista kyselyyn vastanneista kasvattajista naisten osuus oli 59 % ja miehiä oli 38 %. Kysymykseen ei ollut vastannut 2 % vastanneista.

Taulukko 3 Kaikkien kyselyyn vastanneiden ikäjakauma

	Nainen		Mies		Yhteensä	
	kpl	%	kpl	%	kpl	%
Alle 25 vuotta	24	7,9	5	2,6	29	5,7
25–39 vuotta	159	52,6	43	22,1	202	39,7
40–59 vuotta	107	35,4	101	51,8	208	40,9
60 vuotta tai yli	12	4,0	46	23,6	58	11,4
Tyhjä					12	2,4
Yhteensä	302	100,0	195	100,0	509	100,0

Kaikista kyselyyn vastanneista nousivat suurimmiksi ryhmiksi 25–39 vuotiaat ja 40–59-vuotiaat lähes yhtä suurilla osuuksilla (Taulukko 3). Suurin osa kasvattajista on 40-vuotiaita tai sitä vanhempia. Tämän ryhmän osuus kaikista kasvattajista on 52 %. Yli 60-vuotiaiden miesten osuus kaikista vastanneista oli 9 %, mikä on huomattavasti pienempi määrä kuin vastaava osuus ensimmäisessä vaiheessa vastanneiden kesken. Kaikista vastanneista vähintään 40-vuotiaita oli 52 %.

Ikäjakaumassa eri rotujen kasvattajien suhteen ei ollut havaittavissa merkittäviä eroja. Tuloksista käy ilmi, että lämminveristen ravihevosten kasvattajat ovat aavistuksen nuorempia kuin suomenhevosten kasvattajat. Osuudet eivät kuitenkaan poikkeakaan muutamia prosenttiyksikköjä enempää

vertailtaessa tuloksia koko kyselyyn vastanneiden kasvattajien ikäjakaumaan.

4.2 Kasvattajien koulutustausta

Kyselyyn vastanneista kasvattajista 67 %:lla ei ollut koulutusta hevosalalle. Miesten ja naisten koulutustaustassa ei ollut juurikaan eroa. Nuoret kasvattajat ovat koulutetumpia kuin vanhat. Tähän on varmasti osasyyinä se, että hevosalan ammattitutkinnon suorittaminen on jokseenkin uusi asia.

Suurin osa koulutuksen omaavista kasvattajista on valmistunut hevosenhoitajaksi. Koulutuksensa kertoneista vastaajista noin kolmannes oli maininnut hevosenhoitajatutkinnon. Ravivalmentajan tai valmentajan nimike oli mainittu myös useamman kerran, noin 10 % vastaajista oli maininnut jommankumman. Agrologin koulutus löytyi noin 10 % koulutuksensa kertoneelta vastaajalta. Useamman kerran mainittuja nimikkeitä olivat muun muassa hevoshieroja, kengittäjä, eläinlääkäri ja ratsastuksenohjaaja.

Monet olivat maininneet harrastaneensa hevosia tai työskennelleensä hevosten parissa kauan. Varsinaista tutkintoa ei siis löytynyt, sen sijaan vankka käytännön kokemus hevosista. Lisäksi useita kertoja oli mainittu erilaiset lyhytkurssit, luennot ja siittolaeläinlääkärin avustajakurssi.

4.3 Kuinka kauan hevosia on kasvatettu

Vastaajista löytyi niin pitkän linjan kasvattajia kuin vasta kasvatustoimintansa aloittaneita. Viisi vuotta tai sitä vähemmän kasvattaneita oli 28 % vastanneista. Noin puolet eli 53 % on kasvattanut hevosia kymmenen vuotta tai vähemmän. Kaksikymmentä vuotta tai sitä kauemmin kasvattaneita oli vastaajien joukossa 23 %.

Miehet ovat kasvattaneet hevosia yleensä kauemmin kuin naiset. Tämä ei ole yllättävää, sillä kuten taulukon 3 ikäjakaumasta käy ilmi, ovat kyselyyn vastanneet miehet ikäjakaumaltaan vanhempia kuin naiset. Näin ollen myös kasvatustoiminta on voinut jatkua pidempään.

4.4 Kasvatettavat hevoset, niiden määrä ja asuminen

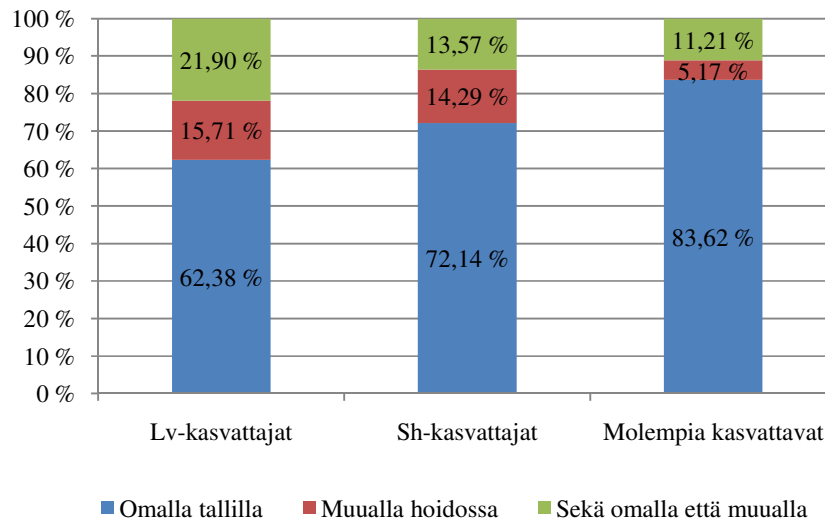
Lähes puolet vastanneista, 47 %, kasvattaa lämminverisiä ravihevosia. Suomenhevosten kasvattajien osuus on 29 % ja molempia rotuja kasvattaa 24 % vastanneista. Tyhjiä vastauksia on alle 1 %.

Suurin osa kasvattajista pitää hevosiaan omassa tallissa. Omalla tallilla hevosiaan pitävien osuus on 67 %. Vieraalla hoidossa hevosiaan pitää 17 % kasvattajista. Molemmat vaihtoehdot on valinnut myös 17 % vastaajista.

Kyselyssä ei suoranaisesti kysytty sitä, millaiset hevoset on viety vieraalle hoitoon. Useampi vastaaja on kuitenkin kirjoittanut omatoimisesti kysymyksen viereen selityksen, että vieraalla hoidossa asuu lähinnä starttaavia

kilpahevosiä. Pääasiassa varsinainen kasvatus toiminta näyttäisi keskittyvän kasvattajien omille talleille. Muutamit kasvattajat pitävät myös siitostamansa vieraalla hoidossa. Tällaisilla kasvattajilla on yleensä vain muutama siitostamma.

Hevosten asumisessa on jonkin verran rotukohtaisia eroja (Kuva 1). Suomenhevosiä kasvattavista omalla tallilla hevosiä pitää 72 %, kun vastaava osuus lämminveristen kasvattajissa on 62 %. Molempien rotujen kasvattajien hevosiä 83 % asuu omassa tallissa. Muualla hoidossa asuvien hevosten osuudessa ei suomenhevosten ja lämminveristen hevosten kasvattajien vastauksissa ole suurta eroa, molemmilla osuus on noin 15 %. Molempia rotuja kasvattavilla muualla hoidossa asuu vain 5 % hevosiä. Mikäli kasvattajalla on molempien rotujen edustajia, on hevosten määränkin usein suurempi kuin yhteen rotuun keskittyvillä. Tästä syystä hevosten pito omassa tallissa on kannattavampaa.

Kuva 1 Hevosten asuminen rotukohtaisesti

Lämminveristen kasvattajista 22 % pitää hevosiä sekä omassa tallissa että vieraalla hoidossa. Suomenhevosten sekä molempien rotujen kasvattajissa vastaava osuus on reilu 10 %.

Suurimmalla osalla kasvattajista hallinnassa tai omistuksessa olevien hevosten määrä on siitostammat, varsat ja muut hevoset yhteenlaskettuna kolmesta viiteen kappaletta. Kolme hevosta omistavien osuus vastanneista on suurin 14 % osuudella. Neljän hevosen omistajia on 12 % ja viisi hevosta omistaa 10 % vastanneista kasvattajista. Kaksi tai kuusi hevosta omistavat ovat aivan näiden eniten vastauksia keränneiden ryhmien tunnusissa hieman alle 10 % osuudella kumpikin.

Kymmenen tai sitä useamman hevosen omistaa 22 % kasvattajista. Miehisessä kymmenen hevosta tai enemmän omistaa 25 % vastanneista ja naisten vastaava osuus on 20 %. Miehet omistavat siis hieman enemmän he-

vosia kuin naiset. Suurin ilmoitettu omistuksessa ja hallinnassa olevien hevosten määrä on 80 kappaletta.

4.5 Vastaajien profiili

Ensimmäisessä ja toisessa vaiheessa vastanneiden kasvattajien profiilit poikkeavat hieman toisistaan ikä- ja sukupuolijakauman sekä kasvattien määrän ja hevosia kasvatettujen vuosien suhteen. Karkeasti yleistäen ensimmäisessä vaiheessa kyselyyn vastasivat vanhat miehet ja pitkän hevosia kasvattaneet henkilöt ja toisessa vaiheessa nuoret naiset sekä parin siitostamman omistavat vasta toimintansa aloittaneet kasvattajat.

Koska ensimmäisen vaiheen vastaajat on valittu tietyillä ehdoilla tietokannasta, ovat vastaukset hiukan enemmän kasvattajien keskimääräistä profiilia kuvaavia. Toisen vaiheen vastaajissa on selkeästi havaittavissa se, että Internetin välityksellä tavoittaa paremmin nuoria henkilöitä. Näistä syistä johtuen on ensimmäisen ja toisen vaiheen tuloksia käsitelty jatkossa osittain omina ryhminään.

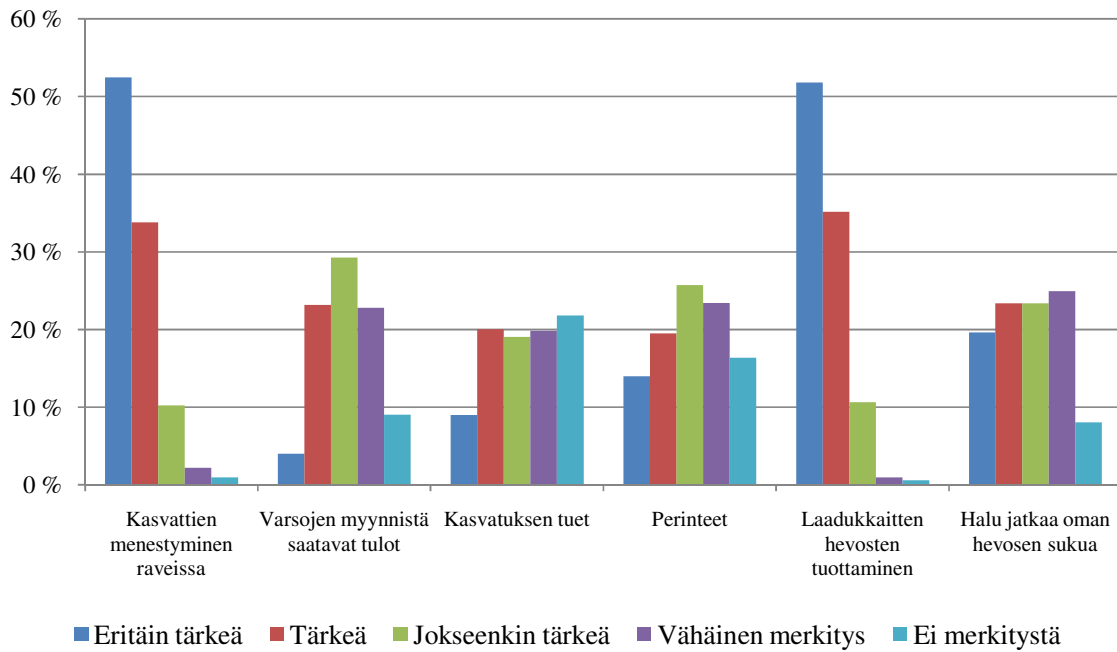
5 KASVATUKSEN MOTIIVIT

Kasvatustoiminnan aloittamiseen on monia eri syitä. Tutkimuksessa haluttiin selvittää mitkä ovat suurimmat syyt kasvatustoiminnan aloittamiseen. Tämän tiedon avulla voidaan jatkossa miettiä miten kasvatustoimintaa saataisiin parhaiten tuettua.

5.1 Kasvatukseen vaikuttavat tekijät

Kasvattajien tärkeimmät motiivit kasvatuksessa ovat kasvattien menestyminen raveissa sekä laadukkaitten hevosten tuottaminen (Kuva 2). Vähäisin merkitys on kasvatuksen tuilla. Halu jatkaa oman hevosen sukua on myös kohtalaisen tärkeää.

Varsojen myynnistä saatavat tulot ovat suurimman osan mielestä jokseenkin tärkeitä. Pääasiassa varsoja ei kuitenkaan kasvateta tulonhankintamielessä.

Kuva 2 Kuinka suuri merkitys seuraavilla asioilla on kasvatuksessasi?

5.2 Kasvatuksen kiinnostavuuden lisääminen

Kysymyksessä 2.2 ”Miten kiinnostusta kasvatusta kohtaan voidaan mielestäsi lisätä?” olivat ensimmäisessä vaiheessa vastanneet usein valinneet useamman kuin yhden kohdan. Internet-kyselyyn vastanneet pystyivät valitsemaan vain yhden vastausvaihtoehdon. Kaiken kaikkiaan vastaajat olivat valinneet 665 kohtaa. Ohessa esitetyt prosenttiosuudet on laskettu tästä kokonaisvastausten määrästä.

Vastausvaihtoehdoista oli eniten rästetty vaihtoehtoa kasvatuksen taloudellinen tukeminen, jonka oli merkinnyt 37 % vastaajista. Kiinnostusta kasvatusta kohtaan voidaan lisätä 26 % mielestä nuorten hevosten kilpailupalkintojen avulla. Tämä oli toiseksi eniten valittu vaihtoehto. Vähiten kannatusta sai ensimmäinen vastausvaihtoehto neuvontapalveluiden kehittäminen, jonka oli valinnut 7 % vastanneista. Kasvattajakilpailuiden lisäämistä ja kehittämistä kannattaa 16 % kasvattajista. Vaihtoehdon muu oli valinnut 12 %.

Eniten mainittu parannusehdotus kasvatuksen kiinnostavuuden lisäämiseksi oli kasvattajapalkinnon korotus. Korotusehdotuksia oli mainittu kasvatuksen taloudellisen tukemisen, kasvattajakilpailuiden kehittämisen sekä vaihtoehdon muu, mikä yhteydessä. Tällä hetkellä kasvattaja saa 10 % kasvattiensa raveissa ansaitsemasta palkintosummasta (Suomen Hippos ry, 2010a). Maksettavaa prosenttiosuutta ehdotettiin nostettavaksi, jotta kasvattajan saama osuus olisi 15 – 20 % palkintosummasta. Kasvattajapalkinnon korotuksella saataisiin varmasti lisää kasvatuksesta kiinnostuneita henkilöitä mukaan toimintaan, mutta tämä tuskin lisäisi varsakaupan määrää.

Suora taloudellinen tuki kasvattajille oli mainittu myös usein. Ehdotuksia tuen maksuperusteista tai määrästä ei ollut esitetty eikä kommentoitu mistä varat tällaisen tuen maksamiseen saataisiin.

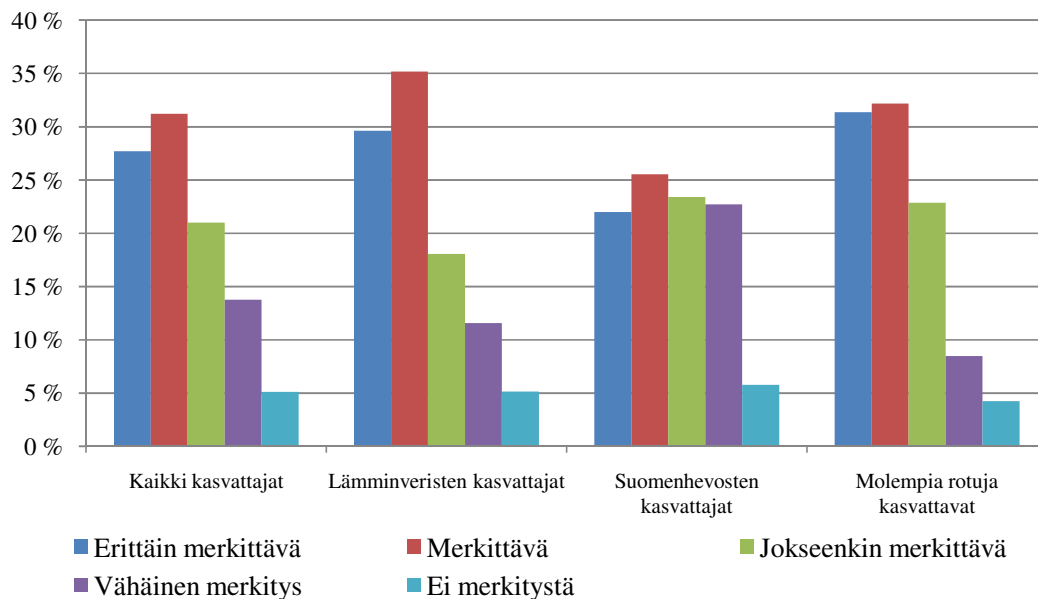
6 ASIAKKAAT

Asiakkaat ovat tärkeä osa kasvatusta. Hevosia kasvatetaan ensisijaisesti myyntiin, joten ilman asiakkaita hevosten kasvatustoiminta olisi huomattavasti suppeampaa.

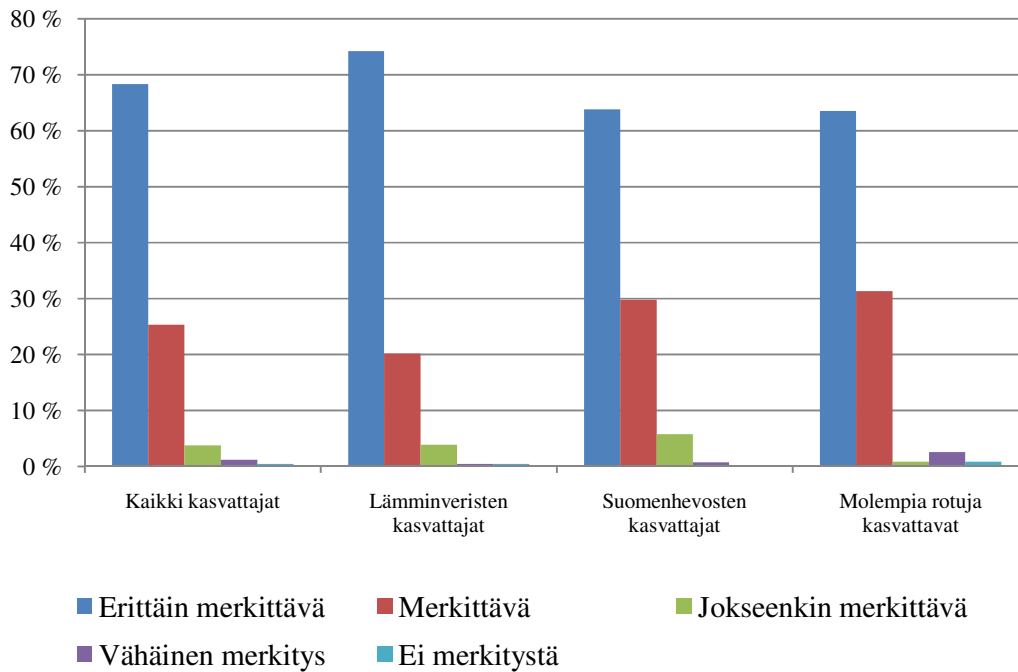
6.1 Kasvattien päätyminen valmennukseen

Kasvattien päätyminen valmennukseen on kasvattajille tärkeää. Varsan päätyminen ammattivalmentajalle piti 28 % kasvattajista erittäin merkittävänä ja 31 % merkittävänä (Kuva 3). Ammattivalmentajalle päätymistä tärkeämpää on se, että kasvatti pääsee tavoitteelliseen valmennukseen (Kuva 4). Erittäin merkittävänä tätä piti 68 %. Alle prosentti kasvattajista on sitä mieltä, että tavoitteelliseen valmennukseen päätymisellä ei ole merkitystä.

Eri rotuja kasvattavien kesken ei ammattivalmennukseen tai tavoitteelliseen valmennukseen päätyminen suhteen ollut kovin suuria eroja (Kuva 3). Suomenhevosien kasvattajissa on havaittavissa tasaisempi jakautuminen eri vastausvaihtoehtojen kesken ammattivalmennuksen päätyminen suhteen. Myös tavoitteelliseen valmennukseen pääsy on pelkästään suomenhevosia kasvattaville aavistuksen vähemmän merkittävää kuin pelkästään lämminverisiä kasvattaville henkilöille. Molempien rotujen kasvattajien vastaukset osuvat yhtä rotua kasvattavien vastausten välimaastoon.

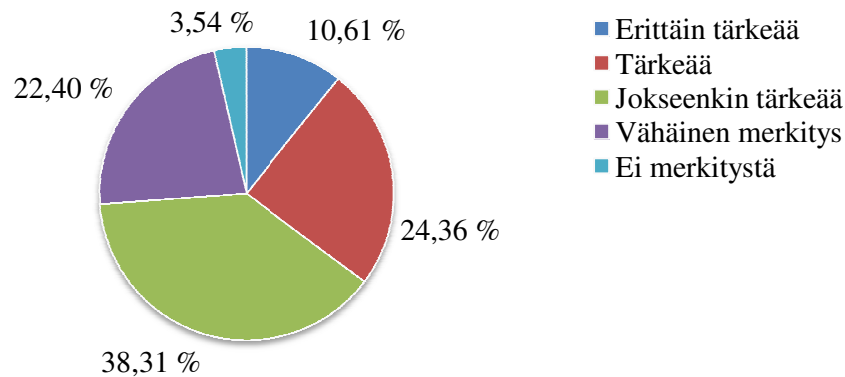
Kuva 3 Kuinka suuri merkitys varsakaupassa sinulla on sille, että varsa päätyy ammattivalmentajan valmennukseen?

Kuva 4 Kuinka suuri merkitys sinulla on sille, että varsa päätyy tavoitteelliseen valmennukseen?

6.2 Ostajan tunteminen

Ostajan tunteminen entuudestaan ei ole kasvattajille täysin välttämätöntä. Kasvattajista 11 % pitää asiaa erittäin tärkeänä (Kuva 5). 73 % piti ostajan tuntemista entuudestaan vähintään jokseenkin tärkeänä. Ostajan tuntemisella ei ollut merkitystä 4 %:lle vastanneista.

Kuva 5 Kuinka tärkeää on, että tunnet tai tiedät ostajan entuudestaan?

7 PALKKIOT JA TUET

Hevosten pito ja kasvatus on usein osana maatalousyrittämistä. Hevosten laitumet ja hevosten rehujen kasvatukseen tarvittavat pellot ovat usein EU-tukikelpoisia. Lisäksi siitostammoista ja nuorista hevosista saa EU-tukea.

Hevosyrittäjien on myös mahdollista maatilayrittämisen kautta saada tukea esim. investointeihin.

7.1 Työ- ja elinkeinokeskuksen tuet

Työ- ja elinkeinokeskuksilta (TE-keskus) on ollut mahdollista hakea tukea maatilayrittämiseen. Tukea on saanut mm. maatilojen investointeihin, maatilayrittäjän koulutukseen sekä nuoren viljelijän aloitustukea toiminnan aloittamiseen. 1.1.2010 alkaen TE-keskusten tehtävät ovat siirtyneet Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskus) piiriin (Elinkeino- ja ympäristökeskus 2010).

Työ- ja elinkeinokeskuksen tukia on saanut 14 % kasvattajista. Suurin osa tuen saaneista on naisia, heidän osuutensa on 68 % kaikista tuen saajista. Eniten myönnetty tuki on investointituki, jota on saanut 63 % tukea saaneista kasvattajista. 29 % kasvattajista on saanut nuoren viljelijän aloitustukea. Opintorahaa on saanut 8 % tukea saaneista vastaajista.

7.2 EU-tuet

EU-tukikelpoisia hevosia ovat vähintään 1-vuotiaat suomenhevoset, siitostammat sekä 1 – 3-vuotiaat muut hevoset. Siitostammoiksi lasketaan tamma, joka on edellisen vuoden aikana joko astutettu tai se on varsonut. Käytetyn oriin tulee olla jalostukseen hyväksytty poikkeuksena suomenhevosien ja lämminveristen ravihevosten oman oriin käyttö omalle tammalle. Hevosten tulee olla tuen hakijan hallinnassa sadan päivän ajan 1.5. alkaen. (Maaseutuvirasto 2010a, 91.)

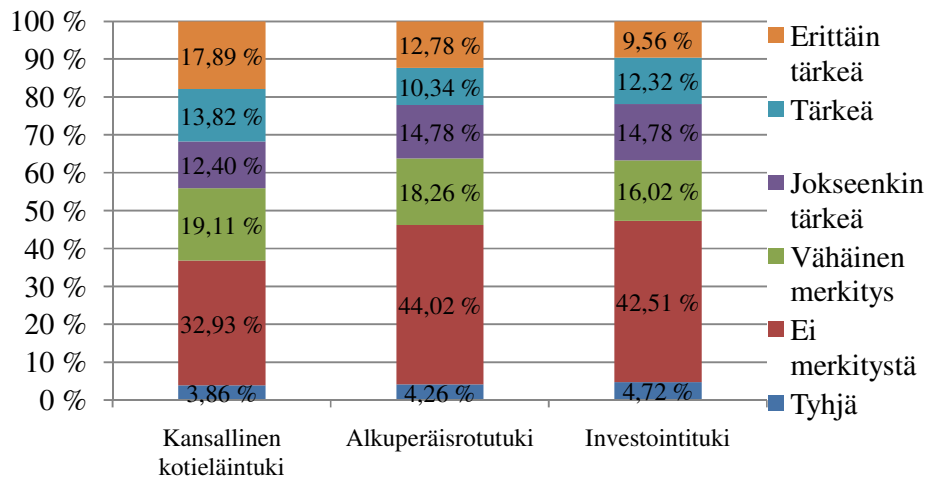
Suomenhevosista on mahdollista saada alkuperäisrotutukea, joka on maatalouden ympäristötuen erityistukimuoto. Tuen hakija on sitoutunut kasvattamaan lisäämistarkoituksessa tukeen oikeuttavia eläimiä viiden vuoden ajan. Tukeen ovat oikeutettuja siitostammat sekä kantakirjaoritit. Tamman tulee olla sopimuksen hakuvuotta edeltävänä vuonna joko astutettu tai varsonut. (Maa- ja metsätalousministeriö 2007, 3–5.)

EU-tukiin oikeutettuja on 45 % kasvattajista. Tuen saajista 64 % saa kansallista kotieläintukea ja 35 % alkuperäisrotutukea. Eri rotuja kasvattavien suhteen on havaittavissa pieniä eroja tukien saannissa. Pelkästään lämminverisiä ravihevosia kasvattavista vastaajista EU-tukea saa 35 % kaikista lämminveristen ravihevosten kasvattajista. Suomenhevosia kasvattavilla vastaava osuus on melko paljon korkeampi, 48 %. Molempia rotuja kasvattavista EU-tukea saa yli puolet kasvattajista eli 53 %. Suomenhevospkasvattajien tukea saavien suurempi määrä on selitettävissä alkuperäisrotutuella, jota ainoastaan lämminverisiä ravihevosia kasvattavat eivät ole oikeutettuja saamaan. Samasta syystä myös molempia rotuja kasvattavien tukea saavien määrä on suurempi.

7.3 Tukien merkitys

Tutkimalla tukea saavien ja saamattomien vastauksia kysymyksen 4.3 ”Millainen merkitys seuraavilla palkkioilla ja tuilla on kasvatuksessasi” kohtiin alkuperäisrotutuesta, kansallisesta kotieläintuesta ja investointituesta on havaittu, että tukea saaville tuet ovat huomattavasti merkityksellisempiä kuin niitä saamattomille. Kysymykseen oli jätetty usein myös vastaamatta kokonaan, mikäli vastaaja ei kuulunut kysyttävän tuen saajiin.

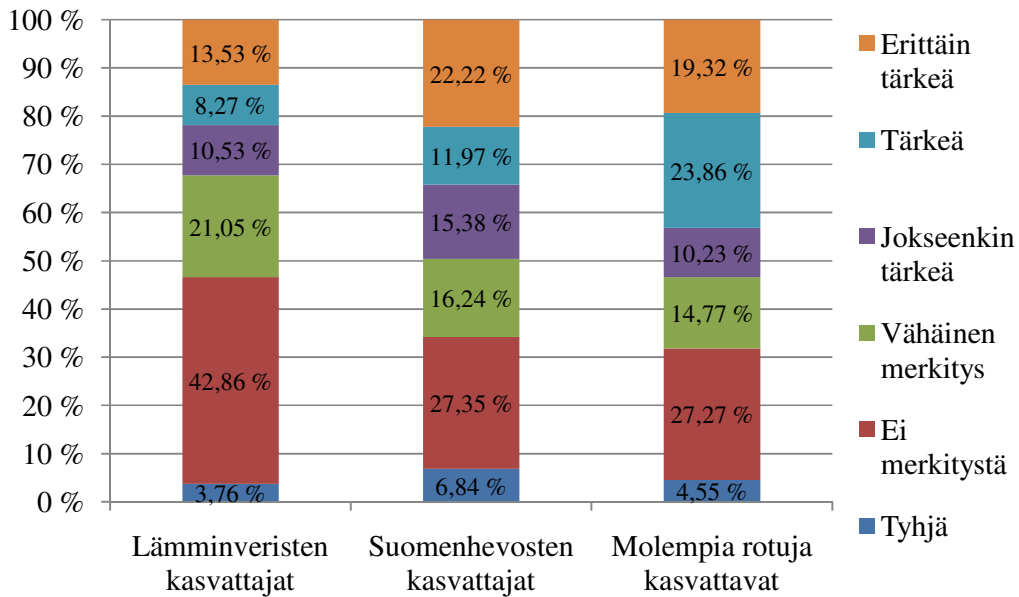
Kaikkein merkityksellisin tuki kasvattajille on kansallinen kotieläintuki, jota molempien rotujen kasvattajien mahdollista saada. Erittäin tärkeäksi tai tärkeäksi tämän tuen kokee 32 % vastaajista. Toiseksi tärkeimmäksi tueksi kasvattajat kokevat alkuperäisrotutuen, joka on 23 % mielestä erittäin tärkeä tai tärkeä. Investointituki on 10 %:lle erittäin tärkeä. (Kuva 6.)

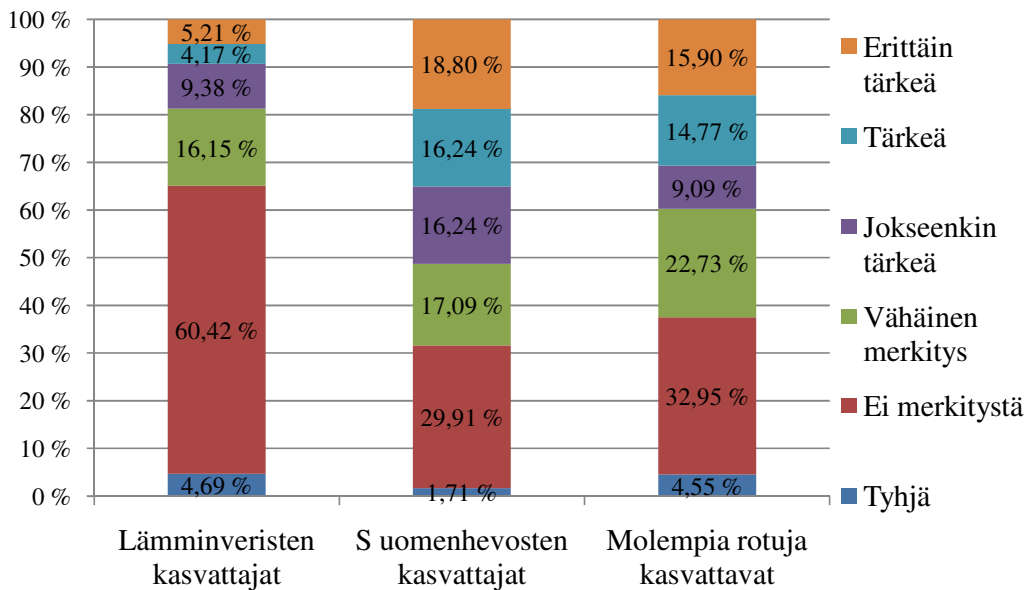
Kuva 6 Tukien merkitys kasvattajille.

Vähiten ”ei merkitystä” tai ”vähäinen merkitys”-vastauksia on kerännyt kansallinen kotieläintuki 37 % osuudella. Kansallinen kotieläintuki on lämminveristen kasvattajille vähemmän merkityksellinen kuin suomenhevosia tai molempia rotuja kasvattaville (Kuva 7). Suomenhevoset ovat aina tukikelpoisia hevosia riippumatta siitä, ovatko ne siitostammoja tai nuoria hevosia, joten tämä voi vaikuttaa siihen, että suomenhevoskasvattajat kokevat kansallisen kotieläintuen merkittävämmäksi kuin lämminveristen kasvattajat.

Alkuperäisrotutuella on 62 % vastanneista vähäinen merkitys tai ei merkitystä. Näiden vastausten osuutta kasvattavat selkeästi pelkästään lämminverisiä ravihevosia kasvattavat. Heistä 52 % on vastannut, että alkuperäisrotutuella ei ole merkitystä (Kuva 8). Vastaavan osuus suomenhevoskasvattajissa on 30 % ja molempia rotuja kasvattavissa 33 %. Koska vain suomenhevosista on mahdollista saada alkuperäisrotutukea, on ymmärrettävää, että kyseinen tuki ei ole lämminveristen ravihevosten kasvattajille tärkeä.

Kuva 7 Kansallisen kotieläintuen merkitys eri rotuja kasvattaville.

Kuva 8 Alkuperäisrotutuen merkitys eri rotuja kasvattaville.

8 KASVATTAJAPALKKIOJÄRJESTELMÄ

Kasvattajapalkkiojärjestelmä on kehitetty tukemaan kotimaista ravihevoskopivatasta. Palkintoa saavat niin lämminveristen ravihevosten kuin suomenhevostenkin kasvattajat.

8.1 Kasvattajapalkkion määräytyminen

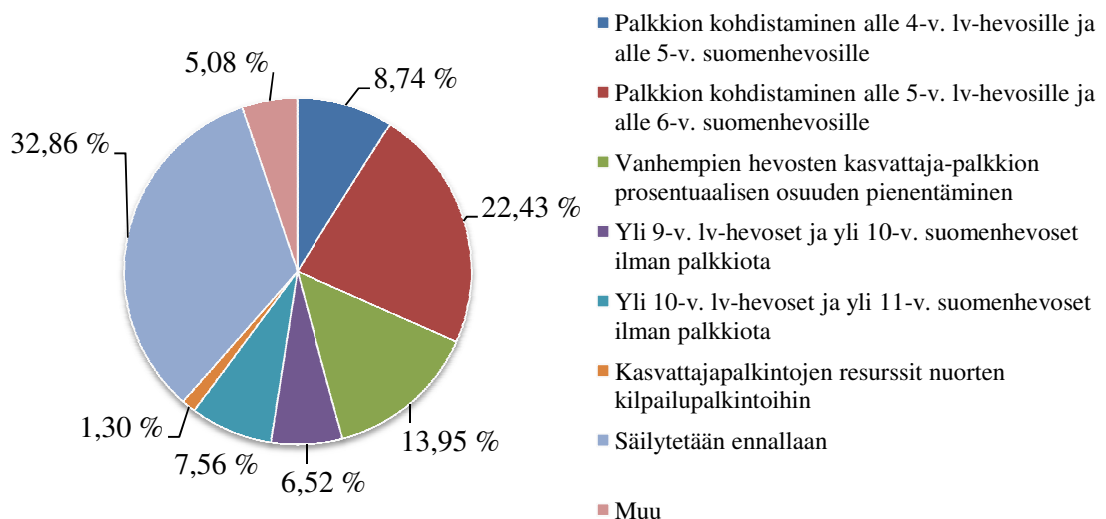
Suomen Hippos ry maksaa ravihevosen kasvattajille kasvattajapalkintoa. Palkinnon suuruus määräytyy kasvattien joulukuun loppuun mennessä ansaitsemien kilpailupalkintojen perusteella. Kasvattajalle maksettavan palkinnon suuruus on 10 % hevosen palkintosummasta ja se maksetaan vedonlyönnin valtion osuudesta. Kasvatin tulee olla Suomessa syntynyt tai Suomen rekisterissä olevan tamman jälkeläinen, joka on tuotu Suomeen syntymävuoden loppuun mennessä. Pienin maksettava summa on 84 euroa.

Myös ulkomaille myydyt kasvatit kerryttävät kasvattajapalkkiota. Palkintoa maksetaan 2 – 7-vuotiaana saavutetuista palkinnoista. Pienin vuosittain maksettava palkinto on 168 euroa ja palkintoa maksetaan enintään 10 078 euroa vuodessa. (Suomen Hippos ry 2010a.)

8.2 Kasvattajapalkkiojärjestelmän kehittäminen

Kysymykseen 5.1 ”Miten kasvattajapalkkiojärjestelmää tulisi mielestäsi kehittää tulevaisuudessa?” oli vastaajilla mahdollisuus valita useampi anetuista vaihtoehdoista. Ohessa esitetyt prosenttiluvut on laskettu valittujen vaihtoehtojen kokonaismäärästä.

Kasvattajapalkkiojärjestelmän kehittämisestä kysyttäessä oli eniten vastauksia kerännyt kasvattajapalkkion säilyttäminen ennallaan (Kuva 9). Toiseksi eniten oli kannatettu vaihtoehtoa, jossa kasvattajapalkkioita kohdistettaisiin enemmän alle 5-vuotiaille lämminverisille ja alle 6-vuotiaille suomenhevosille. Tämä vaihtoehto oli kerännyt 22 % valituista vaihtoehdoista. Joukosta erottuu myös melko selkeästi vanhempien hevosten kasvattajapalkkion supistaminen, jonka on valinnut 14 % vastaajista. Muut vaihtoehdot ovat saaneet kukin alle kymmenen prosentin kannatuksen.

Kuva 9 Miten kasvattajapalkkiojärjestelmää tulisi mielestäsi kehittää tulevaisuudessa?

Vastausvaihtoehdossa ”Muu, miten” vastaajilla oli mahdollisuus esittää omia ajatuksiaan kasvattajapalkkiojärjestelmän kehittämiseen. Vaihtoehtoa oli käytetty myös järjestelmän yleiseen kommentoimiseen. Moni on esittänyt kasvattajille maksettavan prosenttiosuuden nostamista nykyisestä jopa kymmenellä prosenttiyksiköllä. Useita kommentteja on myös sen puolesta, että järjestelmä tulisi säilyttää ennallaan eikä nuorten kilpailutusta saisi kannustaa liikaa. Vastaajien mielestä kasvatin vanhempana ansaitsemat palkinnot ovat yhtä arvokkaita ja järjestelmän pitäminen ennallaan tukee omalta osaltaan pitkäikäisten ja kestävien hevosten kasvatusta.

9 TUKI- JA NEUVONTAPALVELUT

Hevosten kasvattajille on olemassa erilaisia tuki- ja neuvontapalveluja. Neuvontaa on saatavissa niin hevosalan keskusjärjestöistä kuin yksityisiltä toimijoiltakin. Internetin käytön myötä on tiedonsaanti helpottunut.

9.1 Kasvatustoiminnassa käytetyt neuvontapalvelut ja niiden kehittämistarpeet

Kasvattajista 78 % ei ole käyttänyt kasvatustoiminnassaan neuvontapalveluita. Neuvontapalveluita on käyttänyt 20 % vastanneista ja 2 % on jättänyt vastaamatta. Kysymykseen 6.2 ”Kuinka tyytyväinen olet kasvatustoimintaa koskeviin neuvontapalveluihin?” on jättänyt vastaamatta 38 % kasvattajista.

Monet kasvattajista ovat sitä mieltä, että neuvontapalveluita ei tällä hetkellä ole lainkaan. Paljon kaivataan puolueetonta neuvontaa orivalinnan suhteen. Tällä hetkellä kasvattajat kokevat olevansa oman aktiivisuutensa varassa etsiessään tietoa.

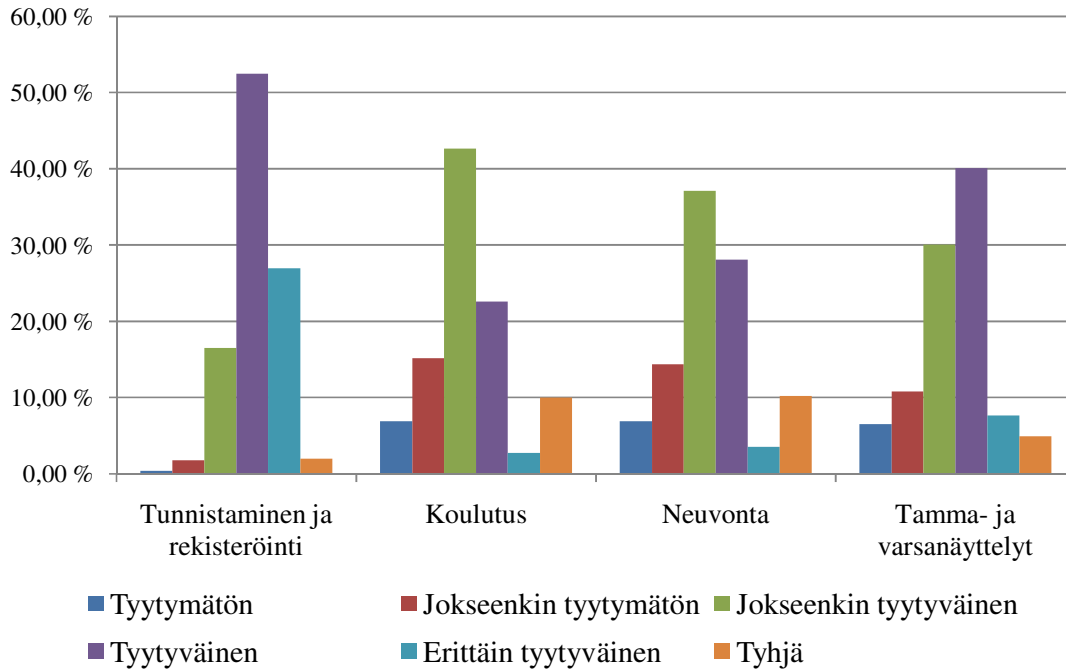
9.2 Hevosjalostusliittojen palvelut ja niiden kehittämistarpeet

Suomessa on 16 alueellista hevosjalostusliittoa, joiden keskusjärjestönä toimii Suomen Hippos ry. Hevosjalostusliittojen tehtäviin kuuluu muun muassa Suomessa syntyneiden varsojen sekä tuontihevosten tunnistus, hevosten pitoon ja hyvinvointiin liittyvien koulutustilaisuuksien järjestäminen, neuvonta sekä erilaiset hevosrekisterin ylläpitoon kuuluvat tehtävät, kuten astutustietojen tallennus. Lisäksi hevosjalostusliitot järjestävät suomenhevosten ja lämminveristen ravihevosten tamma- ja varsanäyttelyt, joissa kantakirjataan tammot ja annetaan varsoille arvostelu rakenteesta ja liikkeistä. (Hevosjalostusliitot 2011.)

Hevosjalostusliittojen palveluista kaikkein tyytyväisimpiä ollaan tunnistamiseen ja rekisteröintiin liittyviin palveluihin (Kuva 10). Vastaajista 79 % on tähän osa-alueeseen erittäin tyytyväinen tai tyytyväinen. Koulutus- ja neuvontapalveluita koskevissa kohdissa oli eniten tyhjäksi jätettyjä vastauksia, molemmissa 10 %. Tämä kuvastaa osa-alueen puutteellisuutta. Samat osa-alueet ovat myös keränneet eniten tyytymättömiä vastaajia. 22 % kasvattajista on tyytymätön tai jokseenkin tyytymätön hevosjalostusliittojen tarjoamiin koulutuspalveluihin. Tämä osa-alue on myös kerännyt

vähiten erittäin tyytyväisiä vastaajia, joita on 3 %. Neuvontapalveluihin tyytymättömiä ja jokseenkin tyytymättömiä on 21 % kasvattajista. Erittäin tyytyväisiä on 4 %.

Hevosjalostusliittojen järjestämiin tamma- ja varsanäyttelyihin on 70 % vastaajista joko tyytyväinen tai jokseenkin tyytyväinen. Ääripäät valinneiden vastaajien osuus on suunnilleen yhtä suuri, mutta tyytymättömiä on aavistuksen enemmän kuin tyytyväisiä.

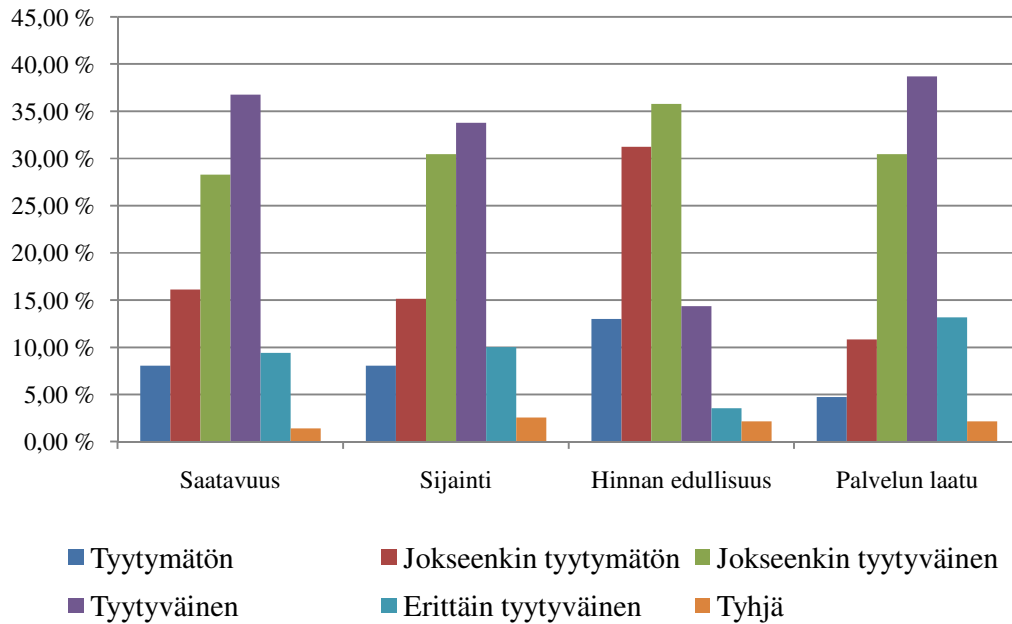

Kuva 10 Mitä mieltä olet hevosjalostusliittojen palveluista?

9.3 Eläinlääkäripalvelut ja niiden kehittämistarpeet

Eläinlääkäripalveluihin ollaan keskimäärin jokseenkin tyytyväisiä tai jokseenkin tyytymättömiä (Kuva 11). Eri osa-alueiden välillä ei tyytyväisyydessä ole suuria eroja. Kaikkein tyytyväisimpiä kasvattajat ovat palvelun laatuun, johon 52 % on joko tyytyväinen tai erittäin tyytyväinen. Eniten tyytymättömyyttä herättää hinnan edullisuus, johon 44 % on joko tyytymätön tai jokseenkin tyytymätön. Vastaavasti samat osa-alueet ovat keränneet vähiten toisen ääripään vastauksia eli vähiten tyytymättömyyttä on laadun suhteen ja vähiten tyytyväisyyttä hinnan suhteen.

Sijaintiin ja saatavuuteen on tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä kasvattajia hieman alle puolet vastaajista ja tyytymättömiä tai jokseenkin tyytymättömiä noin viidennes vastaajista.

Kuva 11 Mitä mieltä olet käytettävissä olevista eläinlääkäripalveluista?

10 VARSOJEN MYYNTI

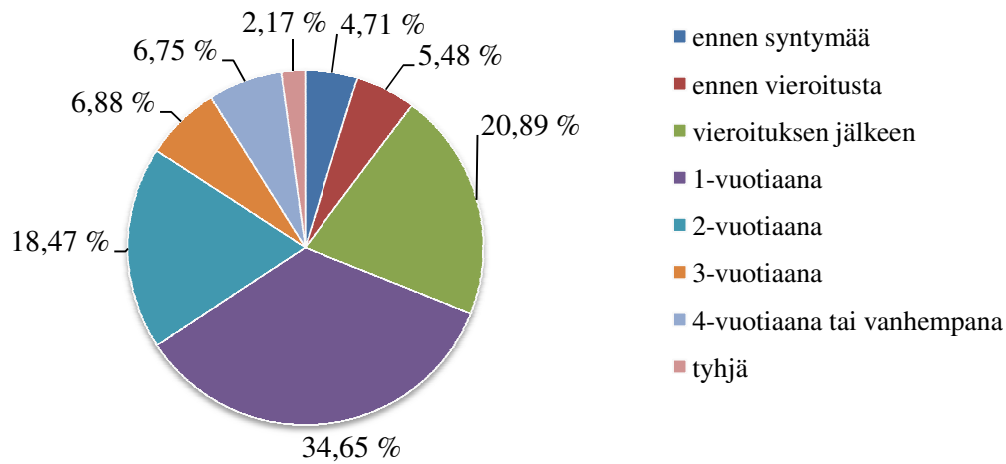
Varsojen myynti on oleellinen osa kannattavaa kasvatustoimintaa. Osa kasvattajista tuottaa varsoja vain omaan käyttöön.

10.1 Myyntikanavat

Varsojen myyntiin eniten käytetty kanava on Internet. Tätä mainitsi käyttävänsä 27 % kasvattajista. Lehti-ilmoittelu ei jäänyt kauaksi Internetistä, sillä lehti-ilmoituksilla varsojaan myy 24 % vastaajista. Vanhat asiakkaat (20 %) ja valmentajat (17 %) ovat myös tärkeä kanava varsojen myyntityössä. Sen sijaan huutokauppoja varsojen myyntiin käyttää vain 4 % kasvattajista. Kohtaan muu oli vastannut 7 % ja tässä ylivoimaisesti eniten oli mainittu puskaradio.

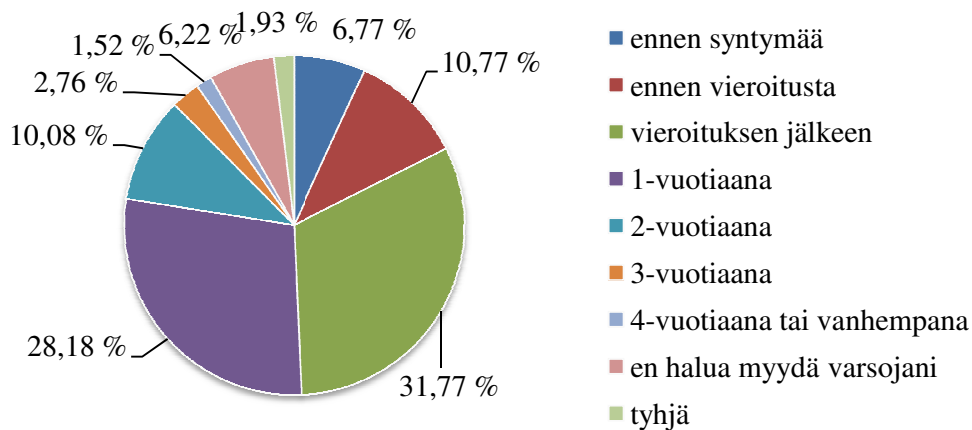
10.2 Myynti-ikä

Yli puolet varsoista myydään kasvattajien mukaan alle 1-vuotiaana (Kuva 12). Ennen syntymää myytävät varsat ovat pääasiassa niin sanottuja tilausvarsoja, joiden ostaja on saattanut esimerkiksi valita varsalle isäoriin. Näiden osuus suomalaisessa kasvatuksessa on pieni, vain alle 5 % varsoista on myyty ennen syntymäänsä.

Kuva 12 Minkä ikäisenä kasvattajat myyvät varsansa.

Kasvattajien ilmoittama varsojen myynti-ikä poikkeaa hiukan siitä, minkä ikäisenä he haluaisivat myydä varsansa (Kuva 13). Vastaajista 32 % haluaisi myydä varsansa heti vieroituksen jälkeen. Tämä olisikin kasvattajan kannalta kaikkein taloudellisin vaihtoehto, sillä silloin varsasta ei koituisi kovin paljoa kasvattamisesta koituvia lisäkuluja, joita ei välttämättä saa katettua vanhempaa varsaa myytäessä. 77 % kasvattajista haluaisi myydä varsansa 1-vuotiaana tai nuorempana. Todellisuudessa vastaajista 66 % saa myytyä varsansa tämän ikäisenä (Kuva 12).

Kuva 13 Minkä ikäisenä kasvattajat haluaisivat myydä varsansa.

Outi Tokeensuu on tutkinut vuonna 2010 valmistuneessa opinnäytetyössään ”Selvitys varsojen myynti-ikästä ja kasvattajien ikäjakaumasta” Suomen Hippoksen rekisteristä saatujen tietojen perusteella hevosten myynti-ikä. Varsa katsotaan myydyksi, kun siitä on tehty omistajanvaihdos.

Tokeensuun tutkimuksen perusteella todellisuus ja kyselyyn vastanneiden näkemykset poikkeavat melko paljon toisistaan. Hevosrekisteristä poimitujen tietojen mukaan lämminverisistä ravihevosista 2-vuotiaana tai sitä nuorempana on omistajaa vaihtanut vuosien 1999 – 2007 aikana 47 % ja suomenhevosissa lähes saman verran eli 46 % (Tokeensuu 2010, 17 – 19).

Kyselyyn vastanneiden suomenhevos- ja lämminverikasvattajien mukaan he ovat myyneet tämän ikäisistä varsoistaan yleensä 84 %. Tämän perusteella voidaan päätellä, että kasvattajat eivät välttämättä seuraa tai pidä kirjaa siitä, koska he varsojaan myyvät. Heidän mielikuvansa varsojen myynti-ikästä on optimistisempi kuin se todellisuudessa on.

10.3 Ravikilpailutoiminnan vaikutus varsojen myynti-ikään

Kysymykseen 7.4 ”Mitä kehittämistarpeita nykyiseen ravikilpailutoimintaan mielestäsi liittyy, joilla voitaisiin vaikuttaa nuorten Suomessa syntyneiden hevosten kysyntään a. opetus- ja koelähtöjärjestelmän osalta, b. aloittelevien hevosten kilpailusarjojen osalta?” on melko usein vastattu hiukan ohi aiheen. Monet ovat kirjoittaneet kommentin koskien opetus- ja koelähtöjärjestelmää tai nuorten hevosten kilpailusarjoja. Varsinaisia kehittämisehdotuksia ei vastausten joukosta löytynyt.

10.3.1 Opetus- ja koelähtöjärjestelmä

2-vuotiaiden lämminveristen ja 3-vuotiaiden suomenhevosten on mahdollista osallistua opetuslähtöön. Jotta hevonen saa kilpailuoikeuden totoraveissa, tulee sen suorittaa hyväksytysti koelähtö. (Suomen Hippos ry 2011c, 25). Opetus- ja koelähdöistä on maksettu palkkio, joka on ollut suurempi ammattivalmentajalla valmennuksessa olleella hevosella.

Kysely tehtiin kesällä ja alkusyksystä 2009. Lokakuussa 2009 Suomen Hippos teki päätöksen opetus- ja koelähtöpalkkioiden jäädyttämisestä, jotta voidaan taata ravikilpailupalkintojen taso vuonna 2010 (Suomen Hippos ry 2010b). Jäädyttämisspätös sai runsaasti vastustusta ja sen myötä raveja jopa boikotoitiin. Näistä johtuen jäädyttämisspätökseen tehtiin lievennyksiä ja palkkioita maksetaan tiettyjen ehtojen mukaisesti. Edellytyksenä on mm. koelähdön jälkeen tietyn aikarajan sisällä juostu hyväksytty startti. (Suomen Hippos ry 2010c.) Kyselyn tekemisen aikana ei siis ollut tiedossa järjestelmään tulevista muutoksista.

Opetus- ja koelähtöjärjestelmää piti suurin osa kasvattajista hyvänä sellaisena kuin se oli kyselyn tekemisen aikaan. Melko usein oli myös mainittu, ettei opetuslähtöjä tarvita lainkaan, vaan pelkkä koelähtö olisi riittävä. Vastajien mielestä on riski, että varsalta vaaditaan liikaa liian aikaisin ja näin ei saada kestäviä kilpahevosia. Moni kasvattajista on myös sitä mieltä, että opetus- ja koelähdöistä maksettavan palkkion tulisi olla samansuuruinen sekä amatööri- että ammattivalmennuksessa oleville hevosille.

10.3.2 Aloittelevien hevosten kilpailusarjat

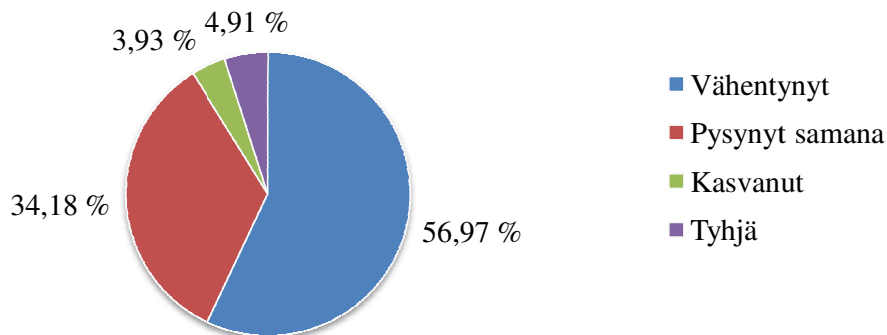
Aloittelevien hevosten kilpailusarjojen osalta on paljon toivottu omia sarjoja tammolle. Nuorille hevosille toivotaan myös määrällisesti enemmän omia sarjoja. Osan mielestä nuorten hevosten lähdöistä maksettavia palkintosummia tulisi nostaa, osa taas kannattaa useampia lähtöjä, joista maksettaisiin pieniä palkintoja. Pienemmät palkintosummat mahdollistaisivat sen, että hevosta saisi kilpailuttaa maltillisesti eikä hevosen tarvitsisi

suuren voittosummansa takia nousta kovin nuorena kovavauhtisiin sarjoihin.

Monet kasvattajista ovat huolissaan siitä, että nuoret hevoset joutuvat liian varhain kilpailemaan vanhempia ja nopeampia hevosia vastaan. Tämän vuoksi toivotaan lisää ns. nollasarjoja sekä ikäluokkarajattuja lähtöjä.

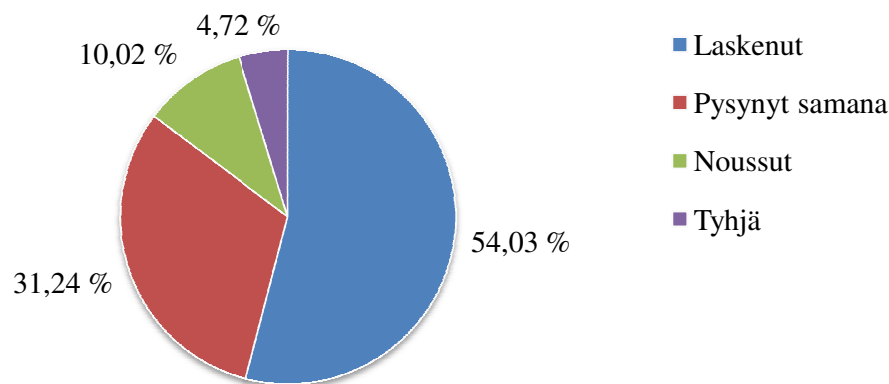
10.4 Varsojen kysynnän muutokset

Suurin osa vastaajista on sitä mieltä, että varsojen kysyntä on viimeisen kolmen vuoden aikana vähentynyt (Kuva 14). Kolmanneksen mielestä kysyntä on pysynyt samalla tasolla ja vain 4 % on sitä mieltä, että kysyntä on kasvanut.

Kuva 14 Miten varsojen kysyntä on mielestäsi muuttunut viimeisen kolmen vuoden aikana?

Varsojen myyntihinnan suhteen vastaukset ovat hyvin samankaltaiset kysynnän muutosten kanssa. Yli puolet kasvattajista kokee, että varsojen myyntihinta on viimeisen kolmen vuoden aikana laskenut ja kolmanneksen mielestä hinta on pysynyt samana (Kuva 15). Varsojen myyntihinta on noussut 10 % mielestä.

Kuva 15 Miten varsojen myyntihinta on mielestäsi muuttunut viimeisen kolmen vuoden aikana?

10.4.1 Muutoksiin vaikuttavat tekijät

Kysely tehtiin aikana, jolloin vallitsi maailmanlaajuinen taloudellinen taantuma, joka tulee selkeästi ilmi myös vastauksista. Kysynnän ja myyntihinnan muutoksiin on kasvattajien mielestä ylivoimaisesti eniten mainittu lama. Taloudellisen taantumun vuoksi varsoja ei mene kaupaksi ja tämä vaikuttaa myös myyntihintaan. Koska tarjontaa on runsaasti, on ostajilla varaa valita ja tämä on laskenut varsojen myyntihintaa.

Kysynnän muutoksiin on monen vastaajan mielestä vaikuttavana tekijänä hevosten alhainen teurashinta. Kasvattajien mielestä hevosia on hankala saada teuraaksi eikä siitä saatava korvaus kata juuri mitään kuluja. Mikäli teurashevoselle saataisiin määriteltyä minimihinta, vaikuttaisi tämä vastaajien mielestä myös varsojen myyntihintaan. Näin saataisiin myytävälle hevoselle pohjahinta.

Kasvattajien mukaan kotimaassa kasvatetuista hevosista ei olla valmiita maksamaan sellaista hintaa, jonka kasvattaja varsastaan haluaisi kattaakseen siitä aiheutuneet kulut. Hevosen ostajalle on edullisempaa tuoda ulkomailta valmis juoksija, joka alkaa heti tienata radalla, kuin panostaa nuoreen hevoseen, joka vaatii vielä valmennusta ennen kuin se pääsee kilpailemaan. Tämän vuoksi monen kasvattajan mukaan hevosten tuontia tulisi rajoittaa.

Nuorille hevosille on usean vastaajan mielestä tarjolla liian vähän omia lähtöjä ja nuorten hevosten lähdöistä maksettavat palkinnot ovat liian pieniä. Mikäli lähtöjä olisi enemmän ja niistä maksettaisiin suurempia palkintoja, houkuttelisi se hevosen ostajia ostamaan nuoren hevosen.

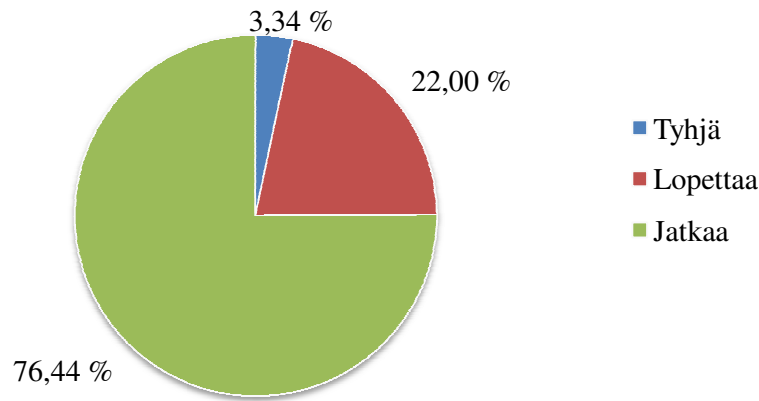
Hevosen pidon ja valmennuksen kustannukset ovat kasvattajien mukaan myös nousseet. Koska hevosen pito on kallista, jättää moni hevosen hankintaa harkitseva ostoksen tekemättä. Vaikka itse hevosen ostoon olisi varaa, ovat siitä koituvat kustannukset liian suuria.

11 KASVATUSTOIMINNAN JATKUVUUS

Ravikilpailutoiminnan kehittymisen ja jatkumisen kannalta on kotimaisen kasvatuksen säilyminen tärkeää. Kasvattajien tulevaisuuden suunnitelmien tunteminen auttaa ennakoimaan mahdollista kasvatuksen vähentymistä ja tilanteeseen voidaan reagoida ajoissa.

11.1 Jatkaminen

Seuraavan viiden vuoden aikana kasvatustoimintaansa aikoo jatkaa 75 % vastaajista (Kuva 16).

Kuva 16 Kasvatustoiminnan jatkaminen seuraavan viiden vuoden aikana.

Lähes neljännes vastaajista aikoo lopettaa kasvatustoimintansa. Mikäli lopettavien kasvattajien ikäryhmittäistä määrää vertaa lopettavien kokonaismäärään, ei tulos ole kovin vertailukelpoinen. Kuten taulukosta 4 käy ilmi, on kasvatustoiminnan lopettajia näin vertailemalla eniten 40–59-vuotiaissa. Tämä on ymmärrettävää, sillä tämän ikäryhmän edustajia oli eniten kaikista vastaajista (Taulukko 3).

Kun lopettajien määrää verrataan heidän oman ikäryhmänsä kasvattajien määrään, on lopettajia eniten 60-vuotiaiden ja sitä vanhempien kasvattajien joukossa. 43 % tämän ikäryhmän kasvattajista aikoo lopettaa kasvatustoiminnan. Omaan ikäryhmään verrattuna lopettajia on vähiten alle 25-vuotiaiden joukossa. Lopettajien osuus ikäryhmästä kasvaa mitä vanhempi ikäryhmä on kyseessä. (Taulukko 4.)

Taulukko 4 Kasvatustoiminnan lopettavien prosentiosuudet kaikista vastanneista sekä ikäryhmästä.

	% kaikista lopettavista	% ikäryhmästä
Alle 25 vuotta	2	7
25 – 39 vuotta	35	19
40 – 59 vuotta	42	23
60 vuotta tai yli	22	43
Yhteensä	100	

Kasvatustoiminnasta luopuvat kasvattajat ovat kasvattaneet hevosia keskimäärin 16 vuotta. Lopettajista 37 % on kasvattanut hevosia vähintään 20 vuotta. Lopettajat ovat suurelta osin siis melko pitkän linjan kasvattajia, mikä on ymmärrettävää, kun ottaa huomioon kasvattajien melko korkean iän. Mukaan mahtuu kuitenkin myös melko tuoreita kasvattajia, sillä lopettajista viidennes on kasvattanut hevosia korkeintaan viisi vuotta.

11.2 Lopettamisen syyt

Suurin syy lopettamiselle on kasvattajien ikääntyminen. Ikääntymisen myötä terveydelliset syyt pakottavat monet kasvattajat luopumaan toiminnastaan, vaikka kiinnostusta siihen vielä olisikin.

Toinen merkittävä tekijä kasvatustoiminnasta luopumiselle on sen kannattamattomuus. Varsinkin nuoret kasvattajat luopuvat toiminnasta sen kannattamattomuuden vuoksi. Varsoja on vaikea saada kaupaksi eikä kauppahinta vastaa varsan kasvattamisesta aiheutuneita todellisia kustannuksia.

Myös moni kasvatusta jatkava vastaaja oli maininnut taloudellisen kannattamattomuuden ja harkitsevansa sen vuoksi kasvatustoiminnasta luopumista. Oriiden korkeat astutus- ja etenkin varsamaksut olivat usein mainittu syy kasvatuksen kannattamattomuudelle.

Useammin kuin kerran mainittu lopettamisen syy oli suomenhevosen puutteellinen arvostaminen. Kaiken kaikkiaan kasvattajia kohtaan tulisi monen vastaajan mielestä suurempaa arvostusta, sillä ilman heitä ei koko ravikilpailutoiminta olisi mahdollista.

12 KASVATTAJIEN KOMMENTTEJA

Esitetyt kysymykset olivat nostaneet vastaajien mieliin myös muita kasvatukseen ja hevostalouteen yleisesti liittyviä kysymyksiä. Kyselyn lopuksi annettiin vastaajille mahdollisuus kommentoida vapaasti kyselyn herättämiä ajatuksia.

12.1 Ajatuksia kotimaisesta kasvatustoiminnasta

Vastanneista 50 % oli käyttänyt hyväkseen mahdollisuutta kommentoida omin sanoin kotimaista kasvatustoimintaa.

Kasvattajat vaikuttavat olevan jokin verran huolissaan kasvatustoiminnan jatkuvuudesta tulevaisuudessa. Oriiden astutus- ja varsamaksuja pidetään kalliina ja sen vuoksi toiminta on melko kannattamatonta. Lisäksi varsoja on hankala saada kaupaksi hinnalla, joka kattaisi siitä aiheutuneet kulut. Kasvattajien mielestä oriiden maksuihin pitäisi saada jonkinlainen kontrolli, jotta tammoja astutettaisiin mahdollisimman hyvillä oriilla.

Suomalaiset ravihevostuskasvattajat toimivat pitkälti harrastuspohjalta. Tähän vaikuttaa kasvattajien mukaan mm. se, että hevostuskasvatuksella ei pysty elättämään itseään.

Kasvattajat toivovat, että siitostammakantaan kiinnitettäisiin enemmän huomiota. Kaikkia tammoja ei kannata astuttaa, vaan esimerkiksi ulkomailta tulisi tuoda lisää hyviä tammoja Suomeen siitoskäyttöön. Näin saataisiin kotimaista jalostusta eteenpäin. Muutamien kasvattajien mielestä näiden hyvien tammojen maahantuontia tulisi jollain tapaa tukea. Lisäksi tammoja pitäisi saada nykyistä nuorempina siitoskäyttöön, varsinkin suo-

menhevosia. Vanhoja huonompia tammoja tulisi vastaavasti saada pois käytöstä esimerkiksi tukemalla ja parantamalla teurastusmahdollisuuksia. Oritarjontaa pidetään melko kattavana, varsinkin lämminveripuolelle, kun on käytössä siirtosperma.

Useita kommentteja löytyy myös oriiden valintaan ja niiden kantakirjaukseen liittyen. Osa kasvattajista on sitä mieltä, että kantakirjausvaatimuksia tulisi tiukentaa. Tällä hetkellä on valittavana useita oriita, jotka eivät kaikkien kasvattajien mielestä ole riittäviä jalostuksen kannalta. Toisaalta osa kasvattajista on kommentoinut, että kantakirjausta ei tarvita lainkaan, vaan kasvattajat osaavat itse valita oriin. Niin sanottu tuoteselostemalli, jossa kerrotaan oriin ominaisuuksista, on saanut kannatusta usealta vastaajalta.

12.2 Muuta kommentoitavaa

Kyselyn lopuksi vastaajille annettiin mahdollisuus kommentoida mieleen juolahtaneita asioita. Loppukommentteja oli kirjoittanut 20 % vastaajista. Melko paljon tässä kohdassa oli kommentoitu samoja asioita kuin jo aiemmin itse kyselyssä. Esiin nousseita asioita olivat muun muassa oriiden kalliit maksut, kasvatustoiminnan kannattamattomuus sekä kasvattajien puutteellinen arvostaminen.

Hevosten teuraskysymys nousi melko vahvasti esiin usean vastaajan kommentteista. Hevosia on heidän mielestään vaikea saada teuraaksi eikä teuraasta saa edes sen suuruista korvausta, joka kattaisi omistajalle hevosen teurastamolle viemisen kulut. Vastaajat toivoivat, että asiaan kiinnitettäisiin enemmän huomiota ja pyrittäisiin saamaan hevosten teurastusmahdollisuudet ja siitä saatava korvaus paremmiksi.

Toinen monesta vastauksesta löytyvä kommentti koski ruunien maahan tuonnin rajoittamista. Kuten jo aiempien kohtien vastauksista kävi ilmi, kokevat kasvattajat ruunien tuonnin vähentävän kotimaassa kasvatettujen hevosten myyntiä. Ruunien maahantuonti pitäisi monen mielestä joko kieltää kokonaan tai ainakin rajoittaa voimakkaasti.

13 RAVIHEVOSKASVATUKSEN VERTAILUA SUOMEN JA RUOTSIN VÄLILLÄ

Suomea lähimpänä Euroopan suurimmista ravimaista on Ruotsi. Ruotsin läheisyys vaikuttaa Suomen raviurheiluun ja sitä kautta kasvatukseen melko paljon, sillä Ruotsista tuodaan hevosia Suomeen sekä kilpailemaan että siitokseen. Vientiä on myös Suomesta Ruotsiin päin. Lisäksi suomalaiset hevoset käyvät myös kilpailemassa Ruotsissa.

13.1 Suomen ja Ruotsin ravikilpailutoiminnan eroja

Ruotsi on hevosmäärältään ja ravikilpailutoiminnaltaan suurempi maa kuin Suomi. Kaiken kaikkiaan Ruotsissa on kuusikymmentätuhatta lämminveriravuria ja kymmenentuhatta kylmäveriravuria. Suomessa lämmin-

verisiä ravihevosia on reilu 25 000 ja suomenhevosta hieman vajaa 20 000. Kylmäveristen suhteellisesti suurempi määrä Suomessa heijastuu myös kylmäverilähtöjen määrään. Suomessa ajettavista ravikilpailulähdöistä on kylmäverisille tarkoitettuja noin 32 % kun Ruotsissa kylmäverilähtöjen osuus on vain 10 %. (Svensk Travsport 2011; Suomen Hippos ry 2011b.)

Ravikilpailulähtöjä ajetaan Suomessa noin kuusi tuhatta vuodessa kun Ruotsissa vastaava määrä on yhdeksän tuhatta. Palkintoja jaetaan Ruotsissa noin 70 miljoonaa euroa mikä on noin kolme kertaa Suomen palkintomäärä. Vuosittain kilpailevien hevosten määrä jää Suomessa alle kahdeksaan tuhanteen kun Ruotsissa starttaa vuodessa noin 13 000 hevosta. (Suomen Hippos ry 2011b; Svensk Travsport 2011.)

13.2 Ruotsin ravihevostkasvatuksen tilanne

Astutettujen hevosten määrä Ruotsissa on pudonnut ja oli 2000-luvun puolivälissä 1970-luvun määrien tasolla. Tämän vuoksi Ruotsin raviurheilun keskusjärjestö Svenska Travsportens Centralförbund (STC) päätti yhdessä muutamien jalostusjärjestöjen kanssa (Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Traghästen [ASVT], Sleipner ja Hingsthållareföreningen) tutkia syitä astutusmäärien laskemiseen. Lisäksi oli tarkoitus kartoittaa ruotsalaisten ravihevostkasvattajien nykytilannetta ja tulevaisuuden suunnitelmia. Tutkimus tehtiin kirjallisena kyselynä kasvattajille. (Svenska Travsportens Centralförbund 2006, 3.)

Ruotsalaisista ravihevostkasvattajista kaksi kolmannesta on yli 50-vuotiaita. Kuten Suomessakin, ovat Ruotsin ravihevostkasvattajat jo kohtalaisen iäkkäitä. Suurin osa kasvattajista, yli 80 %, kasvattaa hevosia kokonaan tai osittain omaan kilpailukäyttöön. Suurin este kasvatustoiminnan kasvun tiellä on kasvatuksen sekä hevosten pidon ja kilpailutoiminnan yleinen taloudellinen kannattamattomuus. (Svenska Travsportens Centralförbund 2006, 6.)

Suurin osa kasvattajista on pienkasvattajia. Suurimmalla osalla kasvattajista on korkeintaan kolme siitostammaa. Yli kymmenen siitostammaa omistavia kasvattajia oli vastanneiden joukossa 14 %. Jo aiemmissa tutkimuksissa on suuntaus näyttänyt olevan kohti suurempia kasvattajia ja suuntaus näyttää jatkuvan. (Svenska Travsportens Centralförbund 2006; Avelsföreningen av Svenska Varmblodiga Traghästen 2009.)

13.3 Kasvattajien ikä- ja sukupuolijakauma

Ruotsissa vuonna 2006 tehtyyn tutkimukseen vastanneista kasvattajista 74 % oli miehiä. Suomeen verrattuna Ruotsin ravihevostkasvattajissa on huomattavan paljon enemmän miehiä.

Ikäjakaumia Suomen ja Ruotsin välillä on melko hankala verrata keskenään, sillä kyselyissä on käytetty eri ikäryhmittelyä. Vain vanhimman ikä-

luokan suhteen voidaan tehdä suoraa vertailua, sillä siinä on käytetty molemmissa kyselyissä lähes samaa ikäryhmittelyä.

Alle 30-vuotiaita kasvattajia oli 2 %. Muut ikäryhmät (31–50-vuotiaat, 51–60-vuotiaat ja 61-vuotiaat tai vanhemmat) olivat keränneet jokainen noin 30 % vastaajista. 61-vuotiaat tai vanhemmat olivat tästä tasaisesta joukosta suurin ryhmä 34 %:lla. Kasvattajien ikä on noussut, sillä 1990-luvun puolivälissä STC:n tekemissä tutkimuksissa vain 14 % oli 61-vuotiaita tai vanhempia. (Svenska Travsportens Centralförbund 2006, 10–11.)

Ruotsissa vuonna 2009 tehdyn uusimman tutkimuksen mukaan kasvattajat vanhenevat edelleen. Enää prosentti kasvattajista on 30-vuotiaita tai nuorempia (Järnerot 2009). Vanhimman ikäluokan osuus vastaajista oli noussut yli kymmenellä prosenttiyksiköllä (Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Travhästen 2009).

Suomessa tilanne on hieman tasaisempi. Opinnäytetyökyselyyni vastanneista lähes 6 % oli alle 25-vuotiaita, joten Suomessa on enemmän myös nuorempaa sukupolvea edustavia kasvattajia kuin Ruotsissa (TAULUKKO 3). Kuitenkin myös Suomessa on kiinnitetty huomiota kasvattajien ikääntymiseen (Pussinen & Thuneberg 2009, 22). Outi Tokeensuun vuonna 2010 valmistuneessa opinnäytetyössä on tutkittu Suomen Hippoksen rekisteristä saatujen tietojen perusteella kasvattajien keski-ikä. Tämän aineiston perusteella kasvattajat eivät ole niin vanhoja kuin kyselyihin vastanneiden kasvattajien ikäjakauma antaa ymmärtää. Hämeen Ammattikorkeakoulun Hevosyrittäjyys 2009-kyselyssä kasvattajien keski-ikäksi saatiin 52 vuotta (Pussinen & Thuneberg 2009, 22). Tokeensuun tutkimustuloksista selviää, että kasvattajien keski-ikä on koko 1990-luvun aina tähän päivään saakka ollut alle 45 vuotta (Tokeensuu 2010, 25).

13.4 Hevoset

Ruotsissa tehdyssä tutkimuksessa oli mukana ravihevosten kasvattajien lisäksi myös muita rotuja, kuten ratsuhevosia ja poneja, kasvattavia vastaajia. Vastaajilla on ollut mahdollisuus valita useampi vastausvaihtoehto eikä tuloksista käy selvästi ilmi kuinka moni kyselyyn vastanneista kasvat-
taa ainoastaan ravihevosia.

Suurin osa kyselyyn vastanneista, 72 %, käyttää kasvatustoiminnassaan lämminverisiä ravihevostammoja. Hieman yli puolet tämän vaihtoehdon valinneista ei kasvata muita rotuja kuin lämminverisiä ravihevosia. Kylmäveritammojen omistajia on 29 % vastanneista. (Svenska Travsportens Centralförbund 2006, 13.) Suomalaisten hevosten tapaan myös ruotsalaiset hevoset asuvat suurimmaksi osaksi kasvattajan omassa tallissa (Svenska Travsportens Centralförbund 2006, 27 ja 66).

Ruotsalaisen tutkimuksen mukaan 59 %:lla kasvattajista on korkeintaan kolme siitostammaa. Vuoden 2009 ruotsalaistutkimuksessa määrä oli noussut 70 %:iin. Kasvattajakyselyyni vastanneiden suomalaisten korkeintaan kolmen siitostamman omistavien määrä (53 %) on suunnilleen samaa

luokkaa kuin Ruotsissa. Kymmenen tai useamman siitostamman omistajia on kyselyyni vastanneissa 9 %, kun Ruotsissa vastaavalla määrällä toimintaansa harjoitti vuonna 2006 14 % kasvattajista. Määrä oli kolme vuotta myöhemmin laskenut kuuteen prosenttiin.

Astutettujen tammojen määrässä on maiden välillä jonkin verran eroa. Ruotsissa vuonna 2005 kymmenen tai useamman tamman astuttaneiden määrä oli 15 % ja laskenut vuoden 2009 tutkimuksen mukaan kolmanneksen. Suomessa vähintään kymmenen tammaa astuttaneita kasvattajia on vuonna 2006 ollut 3 % ja vuoteen 2008 mennessä luku on noussut yli 7 %:iin. Korkeintaan kolme tammaa astuttaneiden suomalaiskasvattajien määrä on laskenut vuodesta 2006 vuoteen 2008 mennessä 77 %:sta 65 %:iin. Ruotsalaisia korkeintaan kolmen tamman astuttajia oli vuonna 2006 44 % ja 2009 tutkimuksessa jo yli puolet ruotsalaiskasvattajista astutti korkeintaan kolme tammaa. (Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Travhästen 2009; Svenska Travsportens Centralförbund 2006, 19–22).

Vaikuttaisi siltä, että Ruotsissa toiminta alkaa yhä enemmän keskittyä pienkasvattajille. Suomessa kasvattajat ovat sen sijaan lisänneet astutettavien tammojen määrää. Toiminnan laajentumiseen viittaa myös se, että viidesosa kasvattajista on ollut aikeissa laajentaa toimintaansa (Pussinen & Thuneberg 2009, 22).

13.5 Kuinka kauan hevosia on kasvatettu

Hieman yli puolet ruotsalaisista kasvattajista on kasvattanut hevosia yli 15 vuotta. Viimeisen kolmen vuoden aikana kasvatustoiminnan on aloittanut 5 % kasvattajista. (Svenska Travsportens Centralförbund 2006, 15.)

Kasvattajien ikääntyminen ja uusien kasvattajien mukaan tulon väheneminen on nähtävissä myös kasvatustoimintaa harjoitettujen vuosien määrää koskevan kysymyksen vastauksissa. Vastaavassa tutkimuksessa vuodelta 1995/96 on yli 25 vuotta kasvattaneiden joukko kasvanut 12 prosentista 31 prosenttiin. (Svenska Travsportens Centralförbund 2006, 15.)

Myös kasvatustoiminnan keston pituudesta käy ilmi, että Suomessa kasvattajat näyttäisivät olevan hieman nuorempia kuin Ruotsissa. Opinnäytetyökyselyyn vastanneista kasvattajista lähes 30 % on kasvattanut ravihevosiä enintään viisi vuotta.

13.6 Kasvatustoiminnan tulevaisuus

Suurin osa sekä suomalaisista että ruotsalaisista kasvattajista on sitä mieltä, että varsojen kysyntä on laskenut (Svenska Travsportens Centralförbund 2006, 49). Hevosten kysyntä on Ruotsissa jatkanut laskuaan ja vuoden 2009 tutkimuksessa yksikään vastaajista ei ollut sitä mieltä, että kysyntä olisi kasvanut.

Varsojen myynti on keskeisessä asemassa kasvatustoiminnan kannattavuutta arvioitaessa. Kun kysyntä vähenee, on kasvattajilla painetta supis-

taa toimintaansa. Ruotsalaistutkimuksesta käy ilmi, että vuodesta 2006 vuoteen 2009 on toiminnasta luopuvien määrä kuitenkin laskenut ja toimintaa laajentavien määrä noussut. Toimintaansa supistavien määrä on laskenut ja vastaavasti nykyisellä tasolla jatkavien määrä on noussut. Tästä voisi päätellä, että vuonna 2006 kasvatustoimintaa vähentävät ovat saaneet supistettua toimintansa tasolle, jolla aikovat jatkaa. (Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Travhästen 2009.)

Tutkimukseni mukaan suurin syy suomalaiskasvattajien toiminnan päättämiseksi on ikääntyminen. Myös viidennes ruotsalaiskasvattajista on maininnut ikääntymisen syynä lopettamiselle. Suurimmaksi lopettamisen syyksi Ruotsissa nousee kuitenkin toiminnan kannattamattomuus. Kannattamattomuutta pidetään Ruotsissa myös suurimpana esteenä toiminnan laajentamiselle. Sekä Suomessa että Ruotsissa kannattamattomuuden syinä pidetään muun muassa astutus- ja varsamaksujen korkeita kustannuksia sekä varsojen myynnistä saatavaa liian alhaista hintaa. (Järnerot 2009.)

14 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli kartoittaa suomalaista ravihevospkasvatusta ja selvittää kasvatustoiminnan taustalla vaikuttavia motiiveja sekä kasvattajien toimintaympäristöä. Kyselyn tuloksista saatiin selvitettyä ravihevospkasvatuksen tämän hetken tilanne Suomessa, sen puutteet ja tulevaisuudennäkymät.

Tyypillinen suomalainen ravihevospkasvattaja on vanhempi mies, jolla ei ole varsinaista koulutusta hevosalalle, mutta hänellä on pitkä ja vankka käytännön kokemus hevosista ja kasvatustoiminnasta. Kasvatusta harjoitetaan muutamien siitostammojen kanssa, jotka asuvat omassa tallissa. Kasvattajan tavoitteena on tuottaa laadukkaita ja menestyviä ravihevospasia. Kasvattien menestymisen vuoksi kasvattajalle on tärkeää, että varsa päätyy tavoitteelliseen kotiin.

Erilaiset kasvatuksen tuet ovat merkittäviä kasvatustoiminnan edellytyksiä. Kuitenkaan tuet eivät ole ensisijainen syy toiminnan harjoittamiseen. Kasvattajapalkkiojärjestelmä on tärkein yksittäinen tuen muoto, jonka nykyisiä maksuperusteita pidetään hyvinä eikä maksuperusteiden muuttamiselle koeta suurta uudistustarvetta. Suurin toive uudistuksen suhteen on kasvattajalle maksettavan osuuden nostaminen.

Kasvattajat kokevat, että tällä hetkellä neuvontaa ja tukea kasvatustoimintaan ei ole riittävästi saatavilla. Suomesta puuttuu selkeä taho, josta voisi saada tarvittaessa neuvoja toiminnan harjoittamiseen. Hevosten terveydenhuollossa on myös hieman parantamisen varaa niin palvelun saatavuuden kuin kustannustenkin suhteen.

Tänä päivänä suurin osa varsoista myydään Internetissä ilmoittamisen perusteella. Kasvattajat haluaisivat myydä varsansa mahdollisimman pian syntymän jälkeen, jotta varsasta kasvattajalle aiheutuvat kustannukset jäisivät mahdollisimman pieniksi.

Talouden yleinen tila vaikuttaa vahvasti varsojen kysyntään. Laman aikana ei varsoja saada kaupaksi. Varsojen myynnistä saatava hinta ei läheskään aina kata sen kasvattamisesta aiheutuneita kustannuksia.

Tyypillinen kasvattaja jatkaa toimintaansa. Kasvatuksesta luovutaan pääasiassa ikääntymisen takia. Mikäli toiminta joudutaan lopettamaan aiemmin, on syynä sen kannattamattomuus.

Ruotsissa on jo useamman vuoden ajan tehty säännöllisesti kysely kasvattajille. Kyselyjä vertaamalla saadaan arvokasta tietoa siitä, mihin suuntaan kasvatustoiminta on menossa ja miksi. Koska kyselyjä tehdään melko tiheällä aikavälillä, on ruotsalaisilla jalostusjärjestöillä käytössään reaaliaikaista tietoa hevoskasvatuksensa tilasta. Tällöin on helppo miettiä tukitoimia ja linjauksia kasvatuksen tukemisen ja edistämisen suhteen. Kyselyissä käytetään suunnilleen samoja kysymyksiä, jolloin eri vuosien tulosten vertailu keskenään on helppoa.

Mielestäni olisi erittäin hyödyllistä ja tärkeää aloittaa vastaavanlainen hevoskasvatuksen seuranta myös Suomessa. Opinnäytetyötäni varten tekemäni kysely antaa hyvän pohjan tuleville tutkimuksille. Sen avulla voidaan miettiä mitä asioita halutaan jatkossa painottaa enemmän ja mitkä seikat voidaan jättää vähemmälle huomiolle. Nyt tekemässäni kyselyssä käsiteltiin aiheita melko pintapuolisesti. Myös ruotsalaisten tekemiä tutkimuksia on hyvä käyttää mallina ja niiden tuloksia analysoimalla voidaan löytää ne seikat, joiden muuttumisen seurannalla on merkitystä suomalaisessa hevoskasvatuksessa. Tutkimusta ei ole tarpeen suorittaa joka vuosi, mutta kuten ruotsalaisesta aineistosta käy ilmi, jo kolmessa vuodessa tilanteet voivat muuttua merkittävästi.

Kuten Suomen Hippoksen Internet-sivuilla todetaan, on hevoskasvatus kaiken muun hevostalouden perusta ja hevosurheilu tarvitsee menestyäkseen laadukasta kasvatusta. Jotta kasvattajille osataan luoda mahdollisimman kannattava ja toimintaa tukeva ympäristö, on tunnettava kasvattajien tarpeet ja toiminnan edellytykset. Kasvattajakyselyn avulla hevoskasvatuksen keskusjärjestö saisi arvokasta tietoa, jonka avulla olisi mahdollista luoda yhdessä kasvattajien kanssa parhaat edellytykset kilpailukykyiselle hevoscannalle.

LÄHTEET

Avelsföreningen för Svenska Varmblodiga Travhästen. 2009. Kalvosarja Uppfödarenkäten 2009.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. 2010. <http://www.ely-keskus.fi> Viitattu 7.2.2010.

Hevosjalostusliitot. 2011. Palvelut. <http://www.hevosjalostusliitot.fi/portaali/fi/palvelut/index.php> Viitattu 3.4.2011.

Järnerot, A. 2009. Travpolitik – ASVT:s viktigaste uppdrag. Travhästen 5/2009, 18.

Maa- ja metsätalousministeriö. 2007. Alkuperäisrotujen kasvattaminen. http://www.mavi.fi/attachments/mavi/ymparistotuki/5FyETcQNq/alkuperaisrodot_2007.pdf

Maaseutuvirasto. 2010. Hakuopas 2010. http://www.mavi.fi/attachments/mavi/viljelijatuet/hakuopas/5nSm9w4IN/HO_suomi.pdf

Pesonen, H. Yksi, kaksi, aja... Ravit pelastivat. Teoksessa Hankimo, O. Pystynen, V. & Pesonen, R. Liinaharja–Suomenhevosen taival. 2007. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy, 159–167.

Pussinen, S. & Thuneberg, T. Katsaus hevosalan yritystoimintaan. 2009. Loppuraportti. http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMKJulkisetDokumentit/Yleisopalu/Julkaisupalvelut/Kirjat/luonto_ ja_maaseutu/Katsaus_hevosalan_yritystoimintaan_2010_e.pdf Viitattu 6.5.2011.

Suomen Hippos ry. 2007. Ravien historia. http://www.hippos.fi/hippos/raviurheilu/ravien_historia.php Viitattu 14.5.2011.

Suomen Hippos ry. 2010a. Kasvattajapalkinnot. http://www.hippos.fi/hippos/jalostus_ ja_kasvatus/kasvatus/kasvattajapalkkimot.php Viitattu 17.1.2010.

Suomen Hippos ry. 2010b. Ajankohtaista Opetus- ja koelähtöpalkkioiden jäädyttäminen. http://hippos.ip-finland.com/hippos/ajankohtaista/index.php?we_objectID=8591 Viitattu 13.2.2010

Suomen Hippos ry. 2010c. Ajankohtaista Nuoret kilpahevokset ja opetuslähtöpalkkiot tapetilla Hippoksen hallituksessa.

http://www.hippos.fi/hippos/ajankohtaista/index.php?we_objectID=8901
Viitattu 5.9.2010.

Suomen Hippos ry. 2011a. Hevoskannan kehitys maassamme 1910–2010.
http://www.hippos.fi/hippos/tilastot/jalostus_ja_kasvatus/hevoskannan_kehitys.php Viitattu 14.5.2011.

Suomen Hippos ry. 2011b. Kalvosarja Tunnusluvut 2010.
http://www.hippos.fi/hippos/suomen_hippos/dokumentit/Hippos_tunnusluvut_2010_2.pps Viitattu 23.3.2011.

Suomen Hippos ry. 2011c. Ravikilpailusäännöt ja poniravikilpailusäännöt.
http://www.hippos.fi/hippos/raviurheilu/kilpailuosaston_tiedotteet/pdf_dokumentit/ravikilpailusaannot_110101.pdf Viitattu 6.5.2011.

Suomen Hippos ry. 2011d. Syntyneet varsat.
http://www.hippos.fi/hippos/tilastot/jalostus_ja_kasvatus/syntyneet_varsat.php Viitattu 14.5.2011.

Suomen Hippos ry. 2011e. Vuosina 1957–2010 Suomeen tuodut lämminveriset ravihevokset tuontimaittain.
http://www.hippos.fi/hippos/tilastot/jalostus_ja_kasvatus/tuontitilasto_lv.php Viitattu 14.5.2011.

Svensk Travsport. 2011. Hästarna. <https://www.travsport.se/article/2.462>
Viitattu 23.3.2011.

Svenska Travsportens Centralförbund. 2006. Travuppfödring 2006 – En kartläggning av de svenska travuppfödarna, deras verksamhetsvillkor och framtidsplaner. Tukholma: Gradient AB.

Tokeensuu, O. 2010. Selvitys varsojen myynti-ikästä ja kasvattajien ikäkaumasta. Hämeen ammattikorkeakoulu. Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma. Opinnäytetyö.

KASVATTAJAKYSELYN SAATEKIRJE

ARVOISA RAVIHEVOSEN KASVATTAJA

Opiskelen Hämeen ammattikorkeakoulussa Mustialassa agrologiksi (AMK) pääaineena hevostalous. Teen opinnäytetyötäni Suomen Hippos ry:lle ja työni käsittelee Suomessa syntyneiden lämminveri- ja suomenhevosvarsojen kasvatusta, kasvatukseen liittyviä motiiveja sekä varsojen myyntiä. Työtäni varten olen laatinut oheisen kyselyn Suomen Hippoksen toiveiden pohjalta. Kysely on lähetetty yli kolmelle sadalle viimeisen kolmen vuoden aikana vähintään joka vuosi yhden hevosen kasvattaneelle kasvattajalle. Kasvattajat on valittu Hippoksen tietokannasta sattumanvaraisesti.

Vastaukset pyydetään palauttamaan oheisessa palautuskuoressa 24.7.2009 mennessä. Postimaksu on maksettu valmiiksi. Kyselyyn on mahdollista vastata myös sähköisesti Internetissä osoitteessa

<http://www.webropol.com/P.aspx?id=337597&cid=73716663>

Myös sähköisessä kyselyssä vastausaikaa on 24.7.2009 asti. Kyselyn Internet-osoitteen hankalasta muodosta johtuen voin tarvittaessa lähettää linkin kyselyyn. Linkin saat ottamalla yhteyttä jompaankumpaan alla olevaan sähköpostiosoitteeseen.

Kyselyn loppuun on liitetty yhteystietolipuke. Kyselyyn vastanneiden yhteystietonsa jättäneiden kesken arvotaan kaksi Suomen Hippoksen kausikorttia vuodelle 2010 (sisältää vapaan sisäänpääsyn kaikkiin vuoden 2010 raveihin Kuninkuusraveja lukuun ottamatta) sekä kolme Markku Saastamoisen toimittamaa Suomenhevonkirjaa. Myös Internet-kyselyyn vastaavien on mahdollista jättää yhteystietonsa arvontaa varten. Kyselyt käsitellään nimettöminä.

Toivon, että Teillä on aikaa vastata kysymyksiin. Vastaan mielelläni kyselyä koskeviin kysymyksiin, yhteystietoni löytyvät tämän saatekirjeen lopusta.

Espoossa 9.7.2009

Ystävällisin terveisin
Soila Lehmusvaara

Suomen Hippos ry
Jalostuspalvelut /Soila Lehmusvaara
Tulkinkuja 3
02650 ESPOO

Puh. 020 760 5253
soila.lehmusvaara@student.hamk.fi
soila.lehmusvaara@hippos.fi

KASVATTAJAKYSELY

KASVATTAJAKYSELY

Monivalintakysymyksissä laita rasti yhteen ruutuun tai ohjeiden mukaan useampaan. Avoimissa kysymyksissä kirjoita vastauksesi sille varattuun tilaan ja jatka tarvittaessa paperin kääntöpuolelle.

1. TAUSTATIEDOT

1.1. Vastaajan sukupuoli

 nainen mies

1.2. Vastaajan ikä

 alle 25
 25–39 vuotta
 40–59 vuotta
 yli 60 vuotta1.3. Onko sinulla koulutusta hevosalalle koulutus (esim. tutkintonimike)? ei kyllä mikä1.4. Kasvatan suomenhevosia lämminverisiä molempia

1.5. Olen kasvattanut hevosia _____ vuotta

1.6. Kasvatus on yritystoimintaa harrastustoimintaa

1.7. Vuosittain astutettavien/siemennettävien tammojen määrä

vuonna 2006 _____ kpl
vuonna 2007 _____ kpl
vuonna 2008 _____ kpl
vuonna 2009 _____ kpl

1.8. Kasvatteja on syntynyt tähän mennessä

 alle 10 10-19 20-29 30-49 50-69 yli

70

1.9. Hallinnassasi/omistuksessasi olevien hevosten määrä _____ kpl

joista siitostammoja _____ kpl
varsoja (0-3-vuotiaita) _____ kpl1.10. Hevoset asuvat omalla tallilla muualla hoidossa

Voit valita useamman vaihtoehdon.

2. KASVATUKSEN MOTIIVIT

2.1. Kuinka suuri merkitys seuraavilla asioilla on kasvatuksessasi?

	Ei merkitystä	Vähäinen merkitys	Jokseenkin tärkeä	Tärkeä	Erittäin tärkeä
Kasvattien menestys raveissa	☐	☐	☐	☐	☐
Varsojen myynnistä saatavat tulot	☐	☐	☐	☐	☐
Kasvatuksen tuet	☐	☐	☐	☐	☐
Perinteet	☐	☐	☐	☐	☐
Laadukkaiden hevosten tuottaminen	☐	☐	☐	☐	☐
Halu jatkaa oman hevosen sukua ("tunnearvo")	☐	☐	☐	☐	☐

2.2. Miten kiinnostusta kasvatusta kohtaan voidaan mielestäsi lisätä?

Neuvontapalveluiden kehittäminen, miten?

Kasvatuksen taloudellinen tukeminen, miten?

Enemmän kasvattajakilpailuja/ kasvattajakilpailuiden kehittäminen, miten?

Nuorten hevosten kilpailupalkintojen avulla, miten?

Muu, mikä?

3. ASIAKKAAT

3.1. Kuinka suuri merkitys varsakaupassa sinulla on sille, että varsa päätyy ammat-
tivalmentajan valmennukseen?

- Erittäin merkittävä
- Merkittävä
- Jokseenkin merkittävä
- Vähäinen merkitys
- Ei merkitystä

3.2. Kuinka suuri merkitys sinulla on sille, että varsa päätyy tavoitteelliseen val-
mennukseen?

- Erittäin merkittävä
- Merkittävä
- Jokseenkin merkittävä
- Vähäinen merkitys
- Ei merkitystä

3.3. Kuinka tärkeää on, että tunnet tai tiedät ostajan entuudestaan?

- Erittäin tärkeää
- Tärkeää
- Jokseenkin tärkeää
- Vähäinen merkitys
- Ei merkitystä

4. PALKKIOT JA TUET

4.1. Oletko saanut toimintaasi tukea Työvoima- ja elinkeinokeskukselta (TE-
keskus)?

- En
- Kyllä, mitä tukia?
 - Investointituki
 - Nuoren viljelijän aloitustuki
 - Maatalousyrittäjän opintoraha

Voit valita useamman vaihtoehdon.

4.2. Kuulutko EU-maataloustukijärjestelmän piiriin?

- En Kyllä Olen oikeutettu seuraaviin tukiin
 Kansallinen kotieläintuki
 Alkuperäisrotutuki

4.3. Millainen merkitys seuraavilla palkkioilla ja tuilla on kasvatuksessasi?

	tärkeä	Ei merkitystä	Vähäinen merkitys	Jokseenkin tärkeä	Tärkeä	Erittäin
Kasvattajapalkkiojärjestelmä ☐			☐	☐	☐	☐
Nuorten siitostammojen laatupalkinto	☐		☐	☐	☐	☐
Kantakirjauspalkinnot	☐		☐	☐	☐	☐
Jälkeläispalkinnot	☐		☐	☐	☐	☐
Varsanäyttelypalkinnot	☐		☐	☐	☐	☐
Alkuperäisrotutuki	☐		☐	☐	☐	☐
Kansallinen kotieläintuki	☐		☐	☐	☐	☐
Investointituki ☐			☐	☐	☐	☐

5. KASVATTAJAPALKKIOJÄRJESTELMÄ

5.1. Miten kasvattajapalkkiojärjestelmää tulisi mielestäsi kehittää tulevaisuudessa?

Voit rastittaa useamman vaihtoehdon.

- Kasvattajapalkkioita tulisi kohdistaa prosentuaalisesti enemmän alle 4-vuotiaille lämminverisille ja alle 5-vuotiaille suomenhevosille.
- Kasvattajapalkkioita tulisi kohdistaa prosentuaalisesti enemmän alle 5-vuotiaille lämminverisille ja alle 6-vuotiaille suomenhevosille.
- Vanhempien hevosten kasvattajapalkkioiden prosentuaalista osuutta voidaan pienentää.
- Vanhoille hevosille, lämminveriset yli 9-vuotiaat ja suomenhevoset yli 10-vuotiaat, ei tule maksaa lainkaan kasvattajapalkkioita.

Vanhoille hevosille, lämminveriset yli 10-vuotiaat ja suomenhevoseet yli 11-vuotiaat, ei tule maksaa lainkaan kasvattajapalkkioita.

Kasvattajapalkinto lopetetaan ja resurssit siirretään nuorten hevosten kilpailupalkintoihin.

Kasvattajapalkkiojärjestelmä tulee säilyttää ennallaan.

Muu, miten?

6. TUKI- JA NEUVONTAPALVELUT

6.1. Oletko käyttänyt neuvontapalveluita kasvatustoiminnassasi?

En Kyllä, minkä organisaation/organisaatioiden palveluita?

6.2. Kuinka tyytyväinen olet kasvatustoimintaa koskeviin neuvontapalveluihin?

- Erittäin tyytyväinen
- Tyytyväinen
- Jokseenkin tyytyväinen
- Jokseenkin tyytymätön
- Tyytymätön

6.3. Millaisia kehittämistarpeita kasvatustoimintaa koskeviin neuvontapalveluihin liittyy?

6.4. Mitä mieltä olet hevosjalostusliittojen palveluista?

	Tyytymätön	Jokseenkin	Jokseenkin	Tyytyväinen	Erittäin
tyytyväinen		tyytymätön	tyytyväinen		
Tunnistaminen ja rekisteröinti	☐	☐	☐	☐	☐
Koulutus	☐	☐	☐	☐	☐
Neuvonta	☐	☐	☐	☐	☐
Tamma- ja varsanäyttelyt	☐	☐	☐	☐	☐

6.5. Millaisia kehittämistarpeita hevosjalostusliittojen tarjoamiin palveluihin mielestäsi liittyy?

6.6. Mitä mieltä olet käytettävissä olevista eläinlääkäripalveluista?

	Tyytymätön	Jokseenkin	Jokseenkin	Tyytyväinen	Erittäin
tyytyväinen		tyytymätön	tyytyväinen		
Saatavuus	☐	☐	☐	☐	☐
Sijainti	☐	☐	☐	☐	☐
Hinnan edullisuus	☐	☐	☐	☐	☐
Palvelun laatu	☐	☐	☐	☐	☐

6.7. Millaisia kehittämistarpeita eläinlääkäripalveluihin mielestäsi liittyy?

7. VARSOJEN MYYNTI

7.1. Mitä kanavia käytät varsojesi myyntiin? Voit rastittaa useamman vaihtoehdon.

- Internet
- Lehdet
- Huutokauppa
- Vanhat asiakkaat
- Valmentajat
- Muu, mikä? _____

7.2. Minkä ikäisenä yleensä myyt varsasi? Voit rastittaa useamman vaihtoehdon.

- ennen syntymää
- ennen vieroitusta
- vieroituksen jälkeen
- 1-vuotiaana
- 2-vuotiaana
- 3-vuotiaana
- 4-vuotiaana tai vanhempana

7.3. Minkä ikäisenä haluaisit myydä varsasi? Voit rastittaa useamman vaihtoehdon.

- ennen syntymää
- ennen vieroitusta
- vieroituksen jälkeen
- 1-vuotiaana
- 2-vuotiaana
- 3-vuotiaana
- 4-vuotiaana tai vanhempana
- en halua myydä varsojani

7.4. Mitä kehittämistarpeita nykyiseen ravikilpailutoimintaan mielestäsi liittyy, joilla voitaisiin vaikuttaa nuorten Suomessa syntyneiden hevosten kysyntään

a. opetus- ja koelähtöjärjestelmän osalta?

b. aloittelevien hevosten kilpailusarjojen osalta?

7.5. Miten varsojen kysyntä on mielestäsi muuttunut viimeisen kolmen vuoden aikana?

vähentynyt pysynyt samana kasvanut

7.6. Miten varsojen myyntihinta on mielestäsi muuttunut viimeisen kolmen vuoden aikana?

laskenut pysynyt samana noussut

7.7. Mistä luulet mahdollisten kysynnän muutosten johtuvan?

8. TOIMINNAN JATKUVUUS

8.1. Millaisena näet toimintasi seuraavan viiden vuoden aikana?

- Aion jatkaa kasvatustoimintaa
 Aion lopettaa kasvatustoiminnan, miksi?

8.2. Millaisia ajatuksia sinulla on yleisesti kotimaisen kasvatustoiminnan tulevaisuuteen liittyen?

Muuta kommentoitavaa.

KIITOS VASTAUKSESTASI!

